विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७७

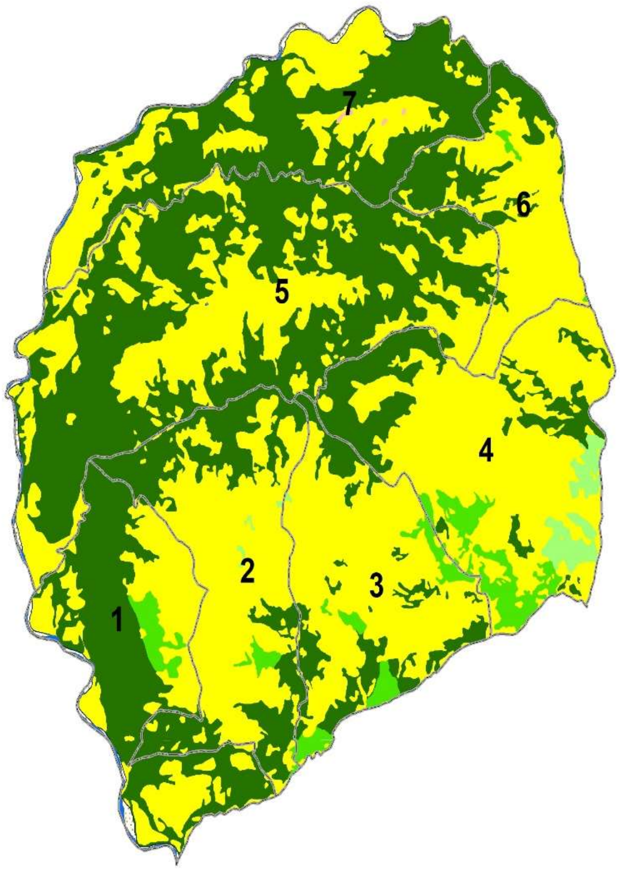

ज्वालामूखी गाउँपालिका विपद् ब्यबस्थापन समिति

साँधभञ्ज्याङ, धादिङ

विषयसूची

१. पृष्ठभूमि
१.१ गाउँपालिकाको परिचय
१.२ योजनाको पृष्ठभूमि (संक्षिप्त विपद्को स्थिति, योजनाको आवश्यकता, औचित्य)
२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य
३. विपद् जोखिमको अवस्था
३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण
३.२. कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था (सम्बन्धित गाउँपालिका, जिल्ला, प्रदेश र संघमा भएका)

अनुसूचीहरू
सन्दर्भ सामग्रीहरू

अनुसुचीहरु

तालिका सूची

संक्षिप्त रूप (Abbreviation)

परिच्छेद १

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना :परिचय

१. पृष्ठभूमी

नेपाल बाढी,पहिरो,आगलागी,महामारी,मौसमको विषमता तथा भूकम्प जस्ता प्रकोप उच्च जोखिम रहेको छ । देशका भौगर्भिक, भौगोलिक, जैविक, जल तथा मौसम र वातावरणीय अवस्थाका कारणहरुले विपद्का घटनाहरु घट्ने गरेको पाइन्छ । यसका साथै नेपालको पूर्वदेखि पश्चिमसम्मको भू-भाग वर्षायाममा बाढी-पहिरो, हिउँदमा अतिवृष्टि या अनावृष्टि, असिना, हावा हुरी र जुनसुकै समयमा भूकम्पीय दृष्टिले संवेदनशील मानिन्छ । विश्वका मुलुकमध्ये नेपाल भूकम्पका हिसावले ११ औं स्थानमा र जल उत्पन्न प्रकोपका जोखिममा ३० औं स्थानमा पर्नुले समग्र देश नै विपद् जोखिमका आधारमा अत्यन्त अगाडि देखिन्छ । देशको तराई समतल भू-भागमा बाढीजन्य तथा आगलागी, शीतलहर जस्ता विपद्का असर बढी देखिन्छ भने पहाडी भागमा पहिरो, बाढी, नदीकटान, आगलागी, भूकम्प, महामारी तथा हिमाली भेगमा हिमपात, हिमताल फुट्ने, पहिरो, आगलागी, महामारी जस्ता विपद्का जोखिमका कारणहरुले मानिसको जीविकोपार्जनमा प्रत्यक्ष असर पारेको देखिन्छ ।

नेपालमा हरेक वर्ष औषत ५०० भन्दा बढी विविध प्रकोपका घटनाहरु हुने गर्दछन्, परिणाम स्वरुप भौतिक संरचना तथा मानविय क्षति हुन्छ र जीविकोपार्जनमा समेत असर पर्दछ। पछिल्लो ४५ वर्ष (वि.सं. २०२८- २०७२) को अवधिमा नेपालमा ४०,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरुले विपद्का कारण आफ्नो ज्यान गुमाएका छन् । यो संख्या हरेक दिन २ जनाको ज्यान गएकोभन्दा बढी हो । उच्च मृत्युदरको अलावा उक्त अवधिमा ७५००० भन्दा बढी व्यक्तिहरु घाइते भएका छन् भने लगभग ३०,००,००० प्रभावित बनेका छन् । विगत ५ वर्षको तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा वर्षेनी करिब १०००० सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् । जसका कारण वर्षेनी १९०० व्यक्तिले ज्यान गुमाउछन् भने करिब १३००० व्यक्तिहरु घाइते हुन्छन् । वि.सं. २०७२ वैशाख १२ गतेको भुकम्प, २०७१ र ७४ सालमा आएको बाढी तथा पहिरो, वर्षेनी हुने सडक दुर्घटना र यसबाट भएको ठुलो जनधनको क्षति तथा नोक्सानी यसका पछिल्ला उदाहरण हुन् ।

वर्षेनी यस प्रकारका प्रकोपबाट थुप्रै जनधनको क्षति हुने गरेको छ । अनिश्चित वर्षाका कारणले हुने खडेरी तथा अनिकालले गर्दा मानिसहरु बढी प्रभावित हुने गरेको पाइन्छ । नेपालले हरेक वर्ष अव्यवस्थित बस्ती र जनचेतनाका कमीले गर्दा आगलागिबाट ठूलो क्षति व्यहोरिरहेको छ । त्यसै गरी आँधीबेहरी, असिना, चटयाङ्ग, शीतलहर आदि जस्ता जलबायु परिवर्तनको असरका कारण उत्पन्न विभिन्न प्रकोपहरुको समेत सामना गर्नु परिरहेको छ । बारम्बार घटिरहने यस्ता विपद्का घटनाहरु देशको विकास प्रयासमा समेत मुख्य वाधकको रुपमा देखिएका छन् । भौगोलिक विकटता, यातायातको असुविधा र प्रतिकुल मौसमका कारण घटनास्थलमा उद्धारकर्मी तथा राहत सामाग्री तत्काल उपलब्ध गराउन नसकिने हुँदा प्रभावितहरु अझ वढी जोखिममा रहेका छन् । यी विभिन्न प्रकोपका सम्भावित घटनाहरुलाई तत्कालीन तथा दीर्घकालीन उपायहरुद्धारा न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ भने कतिपय अवस्थामा यसको सामना नगरी नहुने अवस्था आइपर्दछ । उल्लेखित विभिन्न प्रकारका प्रकोपहरुबाट पर्ने सम्भावित विपद्लाई उचित रुपमा व्यवस्थापन गरी प्रतिकार्य गर्न र जनधनको क्षति न्युन गर्न व्यवस्थित पूर्वयोजना तथा पूर्वतयारीको महत्वपूर्ण स्थान रहन्छ । यस प्रकारका विपद्का समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नको लागि विपद् पूर्वतयारी कार्ययोजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ ।

विगत बर्षहरुदेखि नै यस गाउँपालिकामा पनि यस्ता खालका विभिन्न प्रकोपहरुद्धारा जनधनको क्षति भैरहेको देखिन्छ भने सबै प्रकारका प्रकोपको सम्भावना पनि अत्यन्त बढि देखिन्छ। तसर्थ प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने मानिसको जीउधन तथा सम्पतिको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि पालिकामा पनि आपतकालीन पूर्वतयारीलाई मजबूत बनाउन जरुरी छ। आपतकालीन तथा विपद् पूर्वतयारी विपद् जोखिम न्यूनीकरणको एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो । यसले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्न र समुदायलाई विपद् व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा मद्धत पुर्‍याउँदछ ।

१.१ ज्वालामूखी गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

१.१.१ भौगोलिक अवस्थिति

वागमती प्रदेशको धादिङ जिल्लामा अवस्थित ज्वालामुखि गाउँपालिका धादिङ जिल्लाको सदरमुकाम धादिङबेंसीमा अवस्थित नगरपालिका निलकण्ठसँग जोडिएको गाउँपालिका हो। धादिङ जिल्लाको झण्डै मध्यपश्चिम भागमा अवस्थित ज्वालामुखी गाउँपालिका नक्सामा हेर्दा गोलाकार रहेको देखिन्छ । मध्य पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित यो गाउँपालिकाका अधिकांस क्षेत्र भिरालो पहाडी भुभागले भरिएको छ। कुल ७ वटा वडामा विभाजित यस गाउँपालिका साविकका चारवटा

गाउँ विकास समिति (चैनपुर, खरी, ढोला र मैदी) मिली बनेको हो । यस गाउँपालिकाको ६ नं. वडामा रहेको प्रख्यात मन्दिर ज्वालामुखीको नामबाट ज्वालामुखी गाउँपालिका नामाकरण गरिएको हो । ज्वालामूखी गाउँपालिका ८४° ४४' ३' पूर्वदेखि ८४° ५१' २४' पूर्वी देशान्तर तथा २७° ५१' २३' उत्तरदेखि २७° ५८' ५४' उत्तरी अक्षांसमा अवस्थित यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ११२.८ वर्ग कि.मी. क्षेत्रमा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको पूर्बमा निलकण्ठ नगरपालिका, पशिचम तर्फ गोरखा जिल्ला, उत्तर तर्फ निलकण्ठ नगरपालिका र त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका तथा दक्षिण तर्फ सिद्धलेक गाउँपालिका अबस्थित छ । समुद्र सतहबाट अधिकतम १३४० मिटर सम्मको उचाईमा रहेको यो गाउँपालिकाको सबै भुभाग पहाडी भागमा पर्दछ । यस गाउँपालिकाको भू-उपयोगको अवस्थामा अधिकांश भुभाग कृषियोग्य भुमि, वन, भीर र पाखोले ओगटेको छ । यस गाउँपालिकाको अधिकांस भूभाग खेतीयोग्य जमिन (५२.३%), वन जंगल (४२.६%) र बाँकी थोरै भूभाग मात्र झाडी तथा भिरपाखाले ओगटेको छ । समुन्द्र सतहबाट सबभन्दा कम उचाई ३४० मि. देखि ५०० मि. सम्मको भुभाग ९%, ५५० मि. देखि ७५० मि. को २६%, ७५० मि. देखि १००० मि.को ४२.५% र १००० मि. देखि १३४० मि. सम्मको भूभाग २२.५% रहेको छ ।

१.१.२ हावापानी

समुन्द्र सतहबाट सबभन्दा कम उचाई ३४० मि. देखि १३४० मि. सम्मको भूभाग रहेको यस गाउँपालिकामा थरी थरीको हावापानी पाइन्छ । समशीतोष्ण प्रकारको हावापानी पाइने यस गाउँपालिकामा गर्मी याममा यहाँको तापक्रम ३७ ° र जाडो मौसममा ५° हुने गर्दछ । केहि समथर भूभागदेखि पहाडी भूभागको बनोट रहेको यस गाउँपालिकामा धान,कोदो,गहुँ र मकै प्रमुख बालीका रुपमा खेती गर्ने गरिन्छ । मिश्रित प्रकारको हावापानी पाइने भएकाले वनस्पति पनि साल,सिसौ,खयर जातका वनस्पतिहरु पाइन्छन् ।

१.१.३ जनसंख्या

बि.सं २०६८ सालको जनगणना अनुसार ज्वालामूखी गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ३२९२२ तथा घरधुरी ६९०८ रहेको छ । जसमध्ये सबैभन्दा बढी जनसंख्या वडा नं. ५ मा ५८४६ रहेको छ भने घरधुरी ११७६ अर्थात कुल घरधुरीको १७.०२ प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै गरी दोस्रोमा वाड नं. ४ मा जनसंख्या ५८०१ र १३१९ घरधुरी अर्थात् (१९.०९%) र तेस्रोमा वडा नं.६ (१४.६६%) प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै जनसंख्याको अनुपातमा हेर्दा यस गाउँपालिकामा पूरुष जनसंख्या १७०१६ (५१.६९%) र महिलाको जनसंख्या १५९०६ (४८.३१%) रहेको छ ।

ज्वालामूखी गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने जातजाति मध्ये पहाडी जनजातीको जनसंख्या उल्लेखनीय रुपमा रहेको छ । जस अनुसार पहाडी जनजाती ३३४७ घरधुरी अर्थात ४८.४५ प्रतिशत रहेको छ भने ब्राम्हण क्षेत्री ठकुरी तथा सन्यासी लगायत जाती २५०० घरधुरी अर्थात ३६.१९ प्रतिशत र दलित समुदायको १०६० घरधुरी अर्थात १५.३४ प्रतिशत रहेको छ । यो गाउँपालिकामा एक घर मुस्लीम जातिको छ ।

१.२ योजनाको पृष्ठभूमि (संक्षिप्त विपद्को स्थिति, योजनाको आवश्यकता, औचित्य)

नेपाल विश्वका १९८ मुलुक मध्ये एक भू–कम्पीय जोखिमको हिसाबले ११ औं, पानीजन्य प्रकोपबाट हुने क्षतिका हिसाबले ३० औं (स्रोतः यु एन वि.सि.पि.आर २००४, जर्मन वाच, मानव विकास प्रतिवेदन २००९) र जलवायु परिवर्तनको जोखिमका हिसाबले (चौंथो स्थानमा रहेको छ । नेपालको ग्रामीण क्षेत्रमा रहेका समुदायहरू जलवायु परिवर्तनको असरबाट प्रत्यक्ष प्रभावित भएका छन् र जीविकोपार्जनका स्रोतमा समेत प्रत्यक्ष रुपमा असर पारिरहेको छ । नेपालमा जलवायु परिवर्तन एउटा तितो सत्यका रुपमा आएको छ । यसको नकारात्मक असर नेपाल र नेपाल जस्ता विकासोन्मुख देशहरूमा परिरहेको छ । गृह मन्त्रालय र यु.एन.डि.पी.को श्रोत अनुसार नेपालमा हरेक वर्ष ४२० वटा विपद्का घटनाहरू घट्ने, हजार जनाको मृत्यु हुने, ८० जना हराउने, १ लाख ३५ हजार प्रभावित हुने, १६ हजार परिवार विस्थापित हुने र ठुलो संख्यामा भौतिक क्षति हुने तथ्यांक छ । त्यसैगरी नेपालका २ हजार ३ सय १५ वटा हिमताल मध्ये २२ वटा विष्फोट हुने खतरामा रहेका छन् (ICIMOD/UNEP 2000) । विपद्को हिसाबले नेपाल संसारमा अति संवेदनशील (Hot Spot) क्षेत्रमा अवस्थित छ ।

नेपालको जनसंख्याको ठुलो हिस्सा बहुप्रकोपका घटनाहरुवाट प्रभावित भैरहेको छ भने विपद्का घटनाहरु दिनानुदिन वढदै गैरहेका छन, पछिल्लो ४५ वर्ष (सन् १९७१ देखि २०१५) को अवधिमा नेपालमा ४०,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरुले विपद्का कारण आफ्नो ज्यान गुमाएका छन् । यो संख्या हरेक दिन २ जनाको ज्यान गए भन्दा बढी हो ।

मुख्य विपद्हरुमा वाढीपहिरो, भूकम्प, आगलागी, चट्याङ, शितलहर, हिमपात, हिम पहिरो, आँधीबेहरी, असिनापानी र

हिमताल विस्फोटन बाढी जस्ता घटनाहरु पर्दछन् । यसका अलावा बढदो विकास प्रक्रिया सँगै वातावरण प्रदूषण, वन विनाश, बाँध तथा तटबन्ध बिस्फोटन, पुल भत्किने, खानी, हवाई, सडक, जल वा औद्योगिक दुर्घटना आदि जस्ता गैर प्राकृतिक विपद्हरु समेत भोग्नु परिरहेको छ । ज्वालामूखी गाउँपालिकाको विपद्को इतिहास पहिल्याउने हो भने विशेष गरी बाढी,पहिरो, असिना, चटयाङ्ग, आगलागी, भू-क्षय, हुरीबतास र भू-कम्प, प्रमुख रुपमा देखिन्छन् । पछिल्ला घटनालाई केलाउने हो भने बाढी, पहिरो, २०७२ सालमा गएको विनाशकारी भू-कम्प, पहिरो, बिभिन्न समयमा हुने गरेका सडक दुर्घटना मुख्य घटनाका रुपमा रहेका छन् । वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन नगरी गरिने भौतिक विकास निर्माणका कारणले भू-क्षय तथा पहिरोलाई अझ टेवा दिइरहेको छ ।

केही टारहरु जस्तै माझीटार,पिपल टार र खरी टार बाहेक यस गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भू-भागको बनावट भिरालो किसिमको छ । यस्तो बनावटका कारणले वर्षात्मा भू-क्षय तथा बाढी पहिरो गई मानवीय तथा धनजनको समेत क्षति हुने गरेको छ । गण्डकी नदी र यसका शाखा नदीहरूको भू-बनावटका कारणले कुनै पनि बेला ठुलो विपद् आउन सक्ने खतरा टड्कारो रुपमा छ ।

विगत दुई दशकदेखि जल्दोबल्दो समस्याका रूपमा देखिएको जलवायु परिवर्तनको प्रभाव सिङ्गो मानव समुदाय र प्रकृतिका लागि साझा चुनौतीका रूपमा अगाडि आएको छ । मानव सिर्जित विविध कारणहरूले गर्दा वातावरणमा अस्वाभाविक परिवर्तन हुँदै गईरहेको छ ।

जलवायुमा आएको यस्तो अस्वाभाविक परिवर्तनका कारण सामाजिक, आर्थिक, पर्यावरणीय र विकासका संरचनाहरूमा नकारात्मक असर पुगेको कुरा विभिन्न तथ्यांक र प्रमाणहरूले पुष्टि गरका छन् । वर्तमान समयमा जलवायु परिवर्तनको असर स्वरुप विपद्का घटनाहरू बढेका छन् र त्यसलाई सामना गर्ने क्षमताको विकास राष्ट्रिय र स्थानीय आवश्यकताको रूपमा देखा परको छ । नेपालमा विपद् व्यवस्थापनका लागि राष्ट्रिय तहका कार्यक्रम तय हुँदै गर्दा विभिन्न जिल्ला र गाउँपालिकामा समेत योजना र कार्यक्रमको तयारी र कार्यान्वयनका प्रक्रिया अगाडि बढिसकेका छन् ।

विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा नेपालले वि. सं. २०३९ मा दैवी प्रकोप (उद्धार) ऐन लागु गरी कार्य सञ्चालन गरेको थियो त्यसका अलवा विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ ले ह्योगो कार्यढाँचा २००५-२०१५ ले विषयगत विकास योजना निर्माण र कार्यान्वयन प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूलप्रवाहीकरण गर्न अभिप्रेरित गर्नुका साथै संस्थागत संयन्त्र विकास र सुदृढीकरण गर्न, क्षमता अभिबृद्धि गर्न, आपत्कलिन पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई उत्थानशील नेपाल बनाउँने सोच राखेको थियो । उक्त रणनीतिले राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्ला र गाउँपालिका स्तरसम्म विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि जिम्मेवार संस्थाको सांगठनिक संरचना र अवधारणाको परिकल्पनाका साथै उसले खेल्नु पर्ने भूमिका समेत स्पष्ट व्यवस्था गरिएको छ । नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको रणनीतिमा पनि जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी अवधारणाहरूलाई आपत्कालीन पूर्वतयारी (Preparedness), प्रतिकार्य (Response) तथा पूनर्लाभ (Recovery) सम्बन्धी कार्यक्रममा व्यवस्थित रुपमा समावेश गर्ने उल्लेख गरिएको छ । विश्वव्यापी रुपमा, ह्योगो संरचना (२००५-२०१५) पश्चात् आगामी १५ वर्षका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि SENDAI संरचना २०१५-२०३० लागु भइसकेको छ । यसले विपद् जोखिम तथा यसबाट जीवन, जीविकोपार्जन र स्वास्थ्य तथा आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय सम्पत्ति, व्यक्ति, व्यवसाय,समुदाय तथा देशहरूमा हुने क्षति नोक्सानीलाई अत्याधिक रुपमा न्यून गर्ने लक्ष्य राखेको छ । विपद् जोखिमका व्यवस्थापन कार्यका लागि यसले सरकारलाई प्रमुख रुपमा जिम्मेवार मानेको छ भने यसका लागि स्थानीय तह, निजी क्षेत्र तथा सरोकारवालाहरूसँग समेत जिम्मेवारी बाँडफाँड गरिनु पर्ने उल्लेख छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेन्डाइ कार्य ढाँचा २०१५–२०३० एउटा अन्तर्राष्ट्रिय मार्गदर्शन गर्ने विश्वब्यापी दस्तावेज हो भने यी विषयहरूलाई मार्गदर्शनका रूपमा लिई SENDAI कार्यढांचा २०१५-२०३० मा आधारित रही नेपाल सरकारले पनि विपद् जोखिम

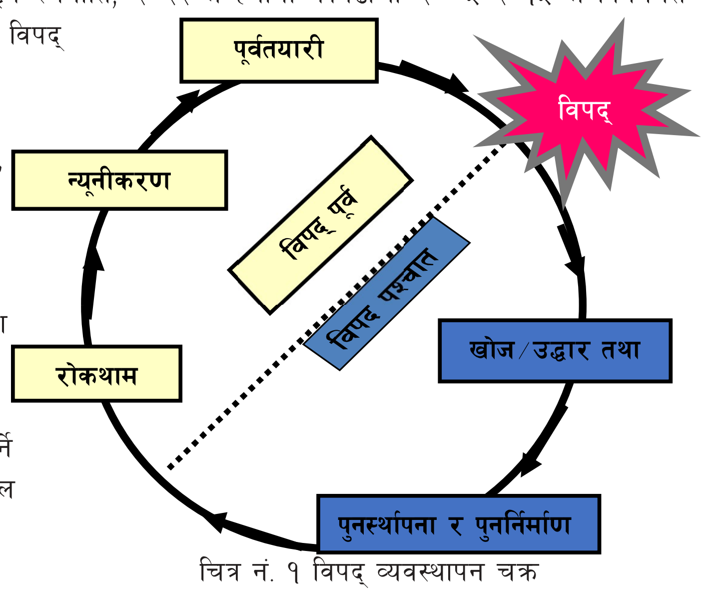

चित्र नं. १ विपद् व्यवस्थापन चक्र

न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३० तयार गरी २०७५ देखि लागु गरिसकेको छ। यो रणनीतिक कार्ययोजनाको लागि चार प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रहरू र अठार प्राथमिकता प्राप्त कार्यहरू तय गरीएका छन्।

विपद्वाट जोगाउन र प्रकोप सृजित विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरुको जिम्मवोरीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। आपत्कालमा गरिने प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरूको पूर्वतयारीको स्तर र उनीहरुको क्षमता तथा सबै तहमा उपलब्ध स्रोत साधनको ठूलो प्रभाव पर्दछ। तसर्थ, प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने जीउधनको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो। यसले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरुलाई विपद् उत्थानशील गराउने कार्यमा मद्धत पुऱ्याउँदछ। यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार गरेको "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७" ले निर्धारण गरेका विधि तथा प्रक्रिया पूरा गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७७ तर्जुमा गरिएको छ।

विपद् व्यवस्थापनका विभिन्न चरणमा गरिने कामहरूमध्ये विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना विपद् जोखिम व्यवस्थापनको एक महत्वपूर्ण अंश हो। यसले विपद् पहिले विपद्को समयमा र विपद्को तत्कालीन प्रभाव समाप्त नभएसम्म गरिने कार्यलाई प्राथमिकता दिन्छ। विपद् पर्वूतयारी कार्यले विपद् अघि गरिने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखेको हुन्छ भने आपत्कालीन कार्ययोजनाले विपद्कको समयमा र विपद्बाट उत्पन्न असहज अवस्थामा आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने कार्यलाई महत्व दिएको हुन्छ। विपद्बाट उत्पन्न असहज अवस्थामा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी मानवजीवनको रक्षा गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य रहेकोछ। एक क्षण अथवा केही दिन मात्रको विपद्ले लामो समय लगाएर आर्जित उपलब्धिलाई तहस नहस बनाई समग्र विकासको स्थितिलाई पछि धकेल्न सक्ने भएकाले विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनकूलनको अवधारणालाई विकास प्क्रियामा मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समुदायको निर्माण गर्नु आजको आवश्यकता भएको छ।

विपद् व्यवस्थापनका लागि विभिन्न चरणमा (प्रकोप आउनुभन्दा अगाडि, विपद् परे लगत्तै, स्थिति सामान्य नभएसम्म) गरिने क्रियाकलापको योजनाबद्ध कार्यान्वयनका लागि योजनाको खाँचो हुन्छ। विपद्पछिको समय ज्यादै संवेदनशील तथा आपतकालीन हुने भएकोले यस समयमा गरिने योजनाबद्ध मानवीय सहयोग महत्वपूर्ण हुन्छ जसका लागि आपतकालीन योजनाको ठूलो महत्व रहन्छ। यस योजनाको तल उल्लेखित महत्वले यसको आवश्यकता पुष्टि गर्दछ।

- योजनाले विपद्को पूर्व तयारी र आपतकालीन समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सुनिश्चितता प्रदान गर्छ।
- बाढी तथा पहिरोबाट उत्पन्न हुने विपद्को जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायलाई हातेमालो गर्ने प्रेरणा दिन्छ।
- विपद् प्रभावितलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत गराउँछ।
- खोज, उद्धार र राहत वितरण जस्ता कार्य व्यवस्थित गर्न प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्दछ।
- आपतकालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ।
- सामाजिक, साँस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि गर्न सहयोग गर्छ।
- उपलब्ध स्रोतको सही सदुपयोग गर्न मार्गदर्शन दिन्छ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेहीता र उत्तरदायित्वको भावना विकास हुन्छ।

१.३.विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

सम्भावित बाढी, पहिरो, महामारी तथा आगलागीका घटनाबाट उत्पन्न विपद्को सामना गर्न तथा यसबाट हुनसक्ने जनधनको क्षति कम गर्न, व्यक्ति तथा समुदायमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ।

यस योजनाका अन्य उद्देश्य निम्नानुसार रहेका छन् :

- विपद्बाट हुने क्षति कम गर्न समुदायमा पूर्वतयारी कार्यहरू गर्नु।
- विपद् प्रभावित व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- उपलब्ध न्यूनतम साधन स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप साधन स्रोतको खोजी गरी नेपाल

सरकार,प्रदेश सरकार र जिल्ला विपद् ब्यबस्थापन समितिबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु ।

- सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाहरूसँग प्रभावकारी समन्वयको सुनिश्चितता गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- जोखिम नक्सांकन गरी समुदायमा रहेको संकटासन्नताको पहिचान, स्तरीकरण तथा क्षमता विश्लेषण गरी जोखिम न्यूनीकरण गर्ने खालका क्रियाकलापहरू गाउँपालिकामा सञ्चालन गर्न,
- आवश्यकताअनुसार विकास प्रकृयामा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात् गर्नु पर्ने कार्यलाई प्राथमिकीकरण गर्न ।

१.४ रणनीतिः

- विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा गाउँपालिकामा क्रियाशील विभिन्न सरोकारवाला बीच समन्वय गर्ने,
- बाढी, पहिरो र डुवानबाट हुन सक्ने क्षतिको पूर्वानुमान गरी सो को न्यूनीकरणका लागि स्थानीय तहलाई जिम्मेवार बनाउने,
- विपद् व्यवस्थापनका लागि संस्थागत क्षमता विकास एवं उद्धार कार्यमा खटिने उद्धारकर्मीहरूको क्षमता विकास गर्ने,
- प्रभावितहरूको उद्धार कार्यमा शिघ्रता ल्याई जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्ने,
- गाउँपालिका स्थित सरकारी निकाय, गैर सरकारी निकाय, निजीक्षेत्र र छिमेकी स्थानीय तहको समन्वयात्मक सहयोगमा प्रभावितलाई तत्काल राहत वितरण गर्ने,
- विषयक्षेत्रगत रुपमा जिम्मेवारी विभाजन गरी उद्धार तथा राहत वितरण प्रक्रियालाई व्यवस्थित एवं पारदर्शी बनाउने,

१.५ कार्यनीति

- गाउँपालिकास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नियमित बैठक सञ्चालन गर्ने,
- सवै तहमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी क्रियाशील बनाउने र आ आफ्नो तहमा विपद् प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- द्रुत सूचना संकलन सर्वेक्षक तालीम संचालन गर्ने,
- उद्धारकर्ताहरूका लागि खोज तथा उद्धार तालीम संचालन गर्ने,
- बाढी पहिरो पहिचान गरिएको क्षेत्रमा Early Warning System स्थापना गर्ने,
- वडा तहका जनप्रतिनिधि तथा विपद व्यवस्थापनमा कार्यरत कर्मचारीलाई विपद् सूचना तथा समन्वय सम्वन्धी तालीम सञ्चालन गर्ने,
- बाढी पहिरो जोखिम पहिचान गरिएका क्षेत्रहरूमा पर्ने राजमार्ग तथा सहायक मार्गहरूमा मनसुनको समयमा सडक अवरोध हटाउन आवश्यक पर्ने स्रोत, साधन तथा सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने,
- बाढी पहिरो जोखिम पहिचान गरिएको क्षेत्रहरूमा रहेका प्रभावित हुन सक्ने जनसंख्याको अनुपातमा राहत सामग्रीहरूको उपलव्धता र भण्डारणको उचित व्यवस्थापन गर्ने,
- बाढी पहिरोवाट हुने क्षतिलाई मध्यनजर गरी राहत तथा उद्धारका निम्ति स्रोत पहिचान गरी सम्बन्धित सरोकारवालालाई प्रतिवद्ध गराउने,
- बाढी पहिरोजन्य विपदलाई केन्द्रमा राखि अर्धवार्षिक रुपमा अति आवश्यक राहत सामग्रीहरूको उपलव्धता मापन गर्दै सो प्रतिवेदनको आधारमा अपुग वा अभाव भएका सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्ने,
- बाढी पहिरो प्रभावित क्षेत्रवाट उद्धार गरिएका समुदायलाई तत्काल अस्थायी आश्रयस्थल वा अन्य उपयुक्त सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी बसोबासको उचित प्रवन्ध गर्ने,
- विषयक्षेत्रगत रुपमा क्षेत्रगत नेतृत्वकर्ता निकायका प्रमुखले आफ्नो क्षेत्रभित्र पर्ने कार्यालयका पदाधिकारीहरूसँग नियमित बैठक बसी परेको बेला तुरुन्तै आवश्यक जनशक्ति खटन पटन गर्न सकिने र सामग्रीहरू परिचालन गर्न सकिने गरी आवश्यक पूर्व तयारी गर्ने,

१.६ योजना कार्यान्वयन रणनीति

वडा स्तरका विपद्संग सम्बन्धीत आपतकालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी यसै गाउँपालिकाको नै हुनेछ। योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि आपतकालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार पारिएको छ । यसै गरि यस गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार कार्यक्षेत्र बमोजिम प्राथमिक उपचार उप समिति, पूर्वसुचना उपसमिति, खोज तथा उद्धार उपसमिति, क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण उपसमिति तथा कार्यदलहरु गठन गरी कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ। यसरी उप समितिहरु गठन गर्दा सबै क्षेत्र र वर्ग, महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङगता भएका व्यक्तिहरू, दलित, आदिवासी, जनजाति विपन्न वर्गको समानुपातिक सहभागीता सुनिश्चित हुनु पर्नेछ ।

१.७ योजनाको अनुगमन मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन

क) गाउँपालिकाले वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा आपतकालीन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको समेत नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेछ ।

ख) गाउँपालिकामा गठित अनुगमन समितिले आपतकालीन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समेत अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी सुझाव सहितको प्रतिवेदन पालिकामा पेस गर्नु पर्नेछ । उक्त प्रतिवेदन पालिकाले छलफलका लागि गाउँ सभामा पेस गर्नुपर्नेछ ।

ग) आपतकालीन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा स्वीकृत गरिएका अनुगमन सूचकहरू बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

घ) आपतकालीन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई कार्यान्वयन गर्ने अन्य संस्थाहरूद्धारा सम्पादित कार्यको समेत सोहि समितिले अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ, र सोको प्रतिवेदन सम्बन्धित संस्था, स्थानीय तहमा पेश गर्नुपर्ने छ ।

१.८.अपेक्षित नतिजा

यस योजनाले खोजेका परिणामहरू मुख्यतया निम्न लिखित विषय वस्तुसँग सम्बन्धित छन् :

- प्रकोपको समयमा प्रभावित समुदायलाई तत्काल सहयोग गर्न सजिलो हुने छ ।
- गाउँपालिकामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरूको पहिचान तथा श्रोत साधनको आंकलन हुने छ ।
- विषयगत क्षेत्रहरूको आकस्मिक योजना निर्माण भई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुने छ ।
- विपद् प्रभावितहरूलाई तत्काल उद्धार तथा राहत सेवा पु¥याउन सरल उपायहरू अवलम्बन गर्न सहज हुनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न सरोकारवालाहरू वीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात् तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुने छ ।
- विपद्को समयमा स्थानीय निकाय तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधिलाई अघि बढाइने छ ।

१.९ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले प्राप्त गर्न खोजेका परिणामहरू

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले प्राप्त गर्न खोजेका परिणामहरू मुख्यतया निम्न लिखित छन् :

- स्थानीय पूर्वाधारको वस्तु स्थिति विवरण,
- प्रभावित हुन सक्ने समुदायको संख्या र अवस्थिति,
- उपलब्ध क्षमता (विपद्सँग जुध्ने र प्रतिकार्यमा उपलब्ध हुन सक्ने),
- विपद् जोखिम विश्लेषण,
- पूर्व चेतावनी प्रणाली,
- खोज तथा उद्धार व्यवस्था,
- आश्रय घर (सेल्टर) वा क्याम्प व्यवस्थापन प्रणाली,
- राहत व्यवस्था र वितरण,
- खाद्य सामग्री र गैर खाद्य सामग्रीको भण्डार अवस्था,
- प्रतिकार्यमा संलग्न साझेदारहरको भूमिका र जिम्मेवारीको निर्धारण,
- हरेक निकायमा सम्पर्क व्यक्तिको पहिचान र संचार सम्पर्कको व्यवस्था,

- मानवीय सहायताकर्मीले गर्ने सहयोग (के, कसले, कहिले, कहाँ, कसरी उपलब्ध गराउने हो सोको पहिचान),
- सरोकारवाला सरकारी तथा गैर सरकारी संघ/सस्थाको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि हुने ।

१.१० पूर्वतयारीका लागि सामान्य मान्यताहरू

पूर्वतयारी कार्य गर्दा सबै साझेदारहरूले अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्तहरू देहाय बमोजिम हुने छन् :

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत् एकद्धार नीति अनुरुप समग्र समन्वयको काम हुने छ । प्रमुख जिल्ला अधिकारी (प्र.जि.अ.) वा दैवी प्रकोप उद्धार समितिले समन्वयका लागि अन्य संघ/संस्थाहरूको सहयोग लिन सक्ने छ ।
- विषयगत समन्वय गर्ने र समन्वय गर्दा मुख्य माग वा आवश्यकता पूरा होस् भन्ने ध्यान पुऱ्याउनु पर्दछ ।
- गैरसरकारी संस्थाहरू विपद् पूर्वतयारी एवं उद्धार कार्यका लागि दक्ष जनशक्ति, आर्थिक, भौतिक सुविधा तथा स्थानीय सञ्जालमा आधारित भएकाले त्यस्ता संस्थाहरूलाई क्षमता अनुसार प्रभावकारी रुपमा परिचालन गर्ने ।
- पूर्व निर्धारित रुपमा समन्वय, सहयोग, समझदारी, सहकार्य, निदेशन र नियन्त्रण कायम गर्ने ।

१.११ योजनाको सिमितता

यस योजनाका निम्नानुसार आधारभूत सीमितता रहेका छन् :

- स्थानीय तह, जिल्ला स्थित कार्यालयहरु तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालय सम्म प्रकोपले पारेको क्षतिको सबै विवरण पुर्ण नहुन सक्दछ तसर्थ आगामी दिनहरूमा नियमित तवरले जानकारीहरू एवं तथ्यांकहरू अद्यावधिक र परिमार्जन गर्न आवश्यक देखिएको छ ।
- जोखिम तथा प्रकोपहरूको स्तरीकरण जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी स्थानीय अनुकूलन योजनालाई आधार मानी गरिएको छ जुन विपद्को तवरबाट केही फरक हुन सक्छ । साथै यो पूर्णतया समुदायमा आधारित छलफलमा आधारित रहेको छ जुन वैज्ञानिक तथा भू-गर्भीय अनुसन्धानबाट केही फरक हुन सक्छ ।
- सम्भावित विपद् प्रभावित घरधुरीहरू विगतमा गाउँपालिकाद्वारा बाँडिएको राहतको सङ्ख्यालाई आधार मानिएको छ, जुन वास्तविकतामा फरक पनि हुन सक्ने छ ।
- योजना तयार पार्ने क्रममा सरोकारवाला सबै क्षेत्र तथा निकायसम्म पूर्ण रुपले पुग्न सकिएको छैन ।

१.१२.कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था (सम्बन्धित गाउँपालिका, जिल्ला, प्रदेशमा भएका)

१) नेपालको संविधान, २०७२

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्धारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आंकाक्षा पुरा गर्न जारी भएको संविधान २०७२ ले नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यका रुपमा परिभाषित गर्नुका साथै राज्य संचालनका लागि तीन तहको संरचनाको व्यवस्था गरी प्रत्येक तहको कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था गरेको छ । संविधानको अनुसूची ८ मा विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् पूर्व तयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभको अधिकार संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सूचीको विषय बनाएको छ । साथै अनुसूची ८ मा विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयका रुपमा समावेश गरेको छ भने धारा ५१ राज्यका नीतिहरुको खण्ड (ज) प्राकृतिक श्रोत साधनको संरक्षण, सम्बर्द्धन र उपयोग सम्बन्धि नीति अर्न्तगत प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्व सूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुर्नस्थापना गर्ने भनी विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेको पाइन्छ ।

२) **स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४** यस ऐन अनुसार स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी देहाय बमोजिमको विभिन्न जिम्मेबारी निर्धारण गरेको छः

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा २(न) ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सबै चरणका कार्यहरु समावेश गरेको छ । यस ऐनले राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति, अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्यहरुका साथै सुरक्षित बस्ती विकास सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, नियमन र मूल्याङ्कन कार्यलाई समेत गाउँपालिका तथा नगरपालकिाको काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र समेटेको छ

- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति कानुन मापदण्ड योजनाको कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन गर्ने ।
- स्थानीय स्तरमा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना पूर्व सूचना प्रणाली खोज तथा उद्धार राहत सामाग्रीको पूर्व भण्डारण वितरण र समन्वय गर्ने ।
- स्थानीय तटवन्ध नदी र पहिरोको नियन्त्रण तथा नदीको व्यवस्थापन र नियमन गर्ने ।
- विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्सांकन तथा वस्तीहरुको पहिचान र स्थानान्तरण गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापनमा संघ प्रदेश र स्थानीय समुदाय सङ्घ संस्था तथा नीजि क्षेत्रसंगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधनको परिचालन गर्ने ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी स्थानीय स्तरका आयोजनाको तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने, विपद् पश्चात स्थानीय स्तरको पुर्नस्थापना र पुननिर्माण ।
- स्थानीय स्तरको विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान गर्ने ।
- स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन ।
- समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालन लगायत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने ।

३) **विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (पहिलो संशोधन, २०७५)**

यो मार्गदर्शनले प्रदेश, जिल्ला, नगरपालिका र गाउँपालिकामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको खाका बमोजिम तर्जुमा प्रक्रियामा संलग्न सबै सरकारी निकायहरु, रेडक्रस अभियानका अङ्गहरु, राष्ट्रिय तथा अर्न्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु र राष्ट्र संघिय निकायहरुलाई आवश्यक दिशा निर्देश गरेको छ

४) **राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संशोधन, २०७५)**

यो कार्यढाँचाले विपद् पूर्वतयारी र विपद् पछिको खोज, उद्धार र राहत कामलाई व्यवस्थित तुल्याउन, जिम्मेवारीको बाँडफाँड गर्न र समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ। यस अन्तर्गत प्रतिकार्यका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगको अपिल गर्ने प्रक्रिया र त्यसको जिम्मेवारी, त्यसका लागि ध्यान दिनुपर्ने पक्ष, अन्तर्राष्ट्रिय सहायताको समन्वयका कुराहरुलाई पनि उक्त कार्यढाँचाले व्यवस्थित गरेको छ। उक्त कार्यढाँचाले आपत्कालीन समयमा निकायगत समन्वयका लागि विषय क्षेत्रगत समूहको प्रावधान, विपद् सूचना संकलन र प्रभावको संयन्त्र र त्यसको परिचालनको पक्षमा पनि स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ। विपद्पछिका विभिन्न समय अवधिको प्राथमिकतायुक्त कामको पहिचान गर्दै विपद्पछि गर्नुपर्ने कामको पहिचान र जिम्मेवारीको विभाजन पनि गरेको छ।

५) विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५

नेपाल सरकारले विद्यमान विपद् जोखिमको न्यूनीकरण तथा नयाँ जोखिमको प्रभावकारी रोकथाम गरी विपद् जोखिमबाट सुरक्षित, अनुकुलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निर्माण गर्न विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनितिक कार्ययोजना (सन् २०१८-२०३०), २०७५ तयार गरी लागू गरेको छ। यसले विपद् जोखिम व्यवस्थापनको क्षेत्रमा जोखिम न्यूनीकरण केन्द्रित वृहत्तर अवधारणालाई प्रोत्साहन गर्नुका साथै जोखिम न्यूनीकरणका लागि जोखिम संवेदनशील कार्यहरु पहिचान गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको विकास प्रक्रियामा मूल प्रवाहीकरण गर्न सबै सरोकारवाला निकायहरुको सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित गरेको छ।

६) विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन २०७५)

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्, कार्यकारी समिति, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण (यसपछि प्राधिकरण भनिने), प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद ्र कार्यकारी समिति, जिल्ला तथा स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन समितिहरुको संस्थागत व्यवस्था गरी तिनीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार समेत तोकेको छ

- पुनर्स्थापना र पुनः निर्माणमा अझै राम्रो र अझै बलियो बनाऔं (द्यगषमि द्यबअप द्यभततभच) भन्ने अवधारणा अवलम्बन गर्ने।
- संघ प्रदेश स्थानीय र समुदाय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गर्ने।
- संघदेखि स्थानीय तहसम्म उद्धार टोली स्थापना गर्ने।
- विकाससँग सम्बन्धित प्रत्येक सार्वजनिक संस्थाहरुले कम्तिमा पाँच प्रतिशत वार्षिक बजेट स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि छुट्याउनु पर्ने।
- बैंक तथा वितीय संस्थाहरुबाट विपद् प्रभावित समुदायलाई सहुलियत कर्जाको व्यवस्था गर्ने,
- विपद्का कारण पर्न सक्ने क्षतिलाई सम्बोधन गर्न जीवन र गैर जीवन वीमामा योजनाहरु प्रवर्द्धन गर्ने।
- स्थानीय तह समुदाय सामुदायिक संस्था विद्यालय तथा अस्पतालहरुमा समावेशी विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिहरु गठन गर्ने।
- असुरक्षित स्थानहरुमा बस्ती विस्तार नियन्त्रण गर्ने तथा असुरक्षित वस्तीहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणका लागि प्रोत्साहन गर्ने लगायतका नीतिहरु समावेश गरेको।

७) विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले यो नियमावली तयार गरेको छ। नियमावलीमा कार्यकारी समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार, विशेषज्ञ समिति सम्बन्धी व्यवस्था, प्राधिकरणको काम, कर्तव्य र अधिकार, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय तथा वैठक र काम, कर्तव्य र अधिकार, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार, सार्वजनिक संस्था तथा व्यवसायीक प्रतिष्ठानको दायित्व, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष, सम्पत्ति प्राप्त गर्ने, सम्मान तथा पुरस्कार दिन सकिने, मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने र वार्षिक प्रतिवेदन दिने व्यवस्था रहेको छ। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले यो नियमावली तयार गरेको छ। नियमावलीमा कार्यकारी समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार, विशेषज्ञ समिति सम्बन्धी व्यवस्था, प्राधिकरणको काम, कर्तव्य र अधिकार, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय तथा वैठक र काम, कर्तव्य र अधिकार, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार, सार्वजनिक संस्था तथा व्यवसायीक प्रतिष्ठानको दायित्व, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष, सम्पत्ति प्राप्त गर्ने, सम्मान तथा पुरस्कार दिन सकिने, मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने र वार्षिक प्रतिवेदन दिने व्यवस्था रहेको छ।

८) राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा, २०७०
राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहायता तथा समन्वयको ढाँचा उल्लेख गर्नुका साथै विपद् प्रतिकार्यका लागि तोकिएका जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरुले तोकिएको समयाबधिभित्र सञ्चालन गर्नुपर्ने गतिविधिहरु समेत उल्लेख गरेको छ ।

९) विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना :२०१७-२०३०
प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद्वाट जीवन तथा सम्पत्ति, स्वास्थ्य, जीविकोपार्जन तथा उत्पादनका साधनहरू, भौतिक एवं सामाजिक पूर्वाधार, सांस्कृतिक एवं वातावरणीय सम्पदामा हुने क्षतिको उल्लेख्य रूपमा न्यूनीकरण गर्न विभिन्न रणनीतिक क्रियाकलापहरूको पहिचान गरी आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै विपद् जोखिम रोकथाम, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य एवं पुनर्स्थापना तथा पुन निर्माणको सुदृढीकरण र उत्थानशीलता अभिबृद्धि गरी विद्यमान विपद् जोखिम तथा क्षतिको न्यूनीकरण र नयाँ जोखिमको रोकथाम गर्नु यो रणनीतिक कार्ययोजनाको उद्देश्य रहेको छ ।

१०) दिगो विकास लक्ष्यहरु (२०१५-२०३०) सुरक्षित पूर्वाधार निर्माण गर्ने, जलबायु परिवर्तन र यसका प्रभावको न्यूनीकरण गर्ने, समावेशी सुरक्षित दिगो सहरीकरण र बस्ती विकास गर्ने जस्ता लक्ष्यहरु समावेश गरेको छ ।

परिच्छेद २

२.१ विपद् व्यवस्थापन तथा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि

विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका आपतकालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारी प्रक्रियाको प्रारम्भिक चरणमा यस गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्षहरु, वडा सदस्यहरु, विषयगत क्षेत्रका सरोकारवाला निकायहरु लगायत दलित, महिला, जनजाति सहितको सहभागितामुलक छलफल गरी स्थानीय जनतालाई विपद् व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तनको कारण, असर र यसबाट अनुकूलित हुने उपायहरुको बारेमा चेतनामुलक जानकारी गराउन गाउँपालिका र वडास्तरीय सचेतना एवं छलफल कार्यक्रमका साथ सुझाव लिने काम गरिएको थियो । स्थानीयलाई जलवायुजन्य र गैर जलवायुजन्य विपद्ले समुदायमा पारेको असरहरु पहिचान गर्न सहजीकरण गर्ने यसको मुख्य उद्देश्य रहेको थियो । लक्षित वर्ग वा सहभागीहरु सङ्कटासन्न समुदाय, स्थानीय निकाय, शैक्षिक एवं सेवा प्रदायक संघ-संस्था, विज्ञ, दलित, जनजाति, कृषक, युवा र सर्वसाधारण लगायतको सहभागीतामा सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएको थियो । जलवायुजन्य तथा गैर जलवायुजन्य विपद्ले पार्ने असर वा प्रभावलाई सम्बोधन गर्नका लागि विपद् व्यवस्थापन समाहित स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गर्न जलवायु परिवर्तनले के कस्तो असर पारेको छ, के कस्तो प्रभाव पार्न सक्दछ, अनुकूलन र विपद व्यवस्थापनका विद्यमान अवसर वा चुनौती के-के छन् र त्यसको सामना गर्नका लागि आवश्यक स्रोत र साधन कसरी जुटाउने आदि सूचना स्थानीयस्तरका सङ्कटासन्न समुदाय तथा परिवार एवम् योजना निर्णयकर्तालाई सहभागितामा केन्द्रित गरी सञ्चालन गरिएको थियो । यस बाहेक पनि स्थानीय अनुकुलन तथा न्युनिकरणका क्रियाकलापहरुलाई विकास योजनामा समाहित गर्नको लागि गाउँपालिका स्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु, पालिका कार्यालय, नागरिक समाज तथा पत्रकारहरु संलग्न भएको भेलामा जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी छलफल, प्रस्तुतीकरण इत्यादि माध्यमबाट सचेतना अभिवृद्धि गरिएको थियो ।

२.२ विपद् संकटासन्नता लेखाजोखाः प्रत्येक वडामा वडास्तरीय भेला गरि सो भेलामा चित्र छलफल र मौखिक छलफल तथा श्रव्यदृश्य छलफल, प्रस्तुतीकरण मार्फत जलवायु परिवर्तन, सोको कारण र जलवायुजन्य तथा गैर जलवायुजन्य विपदको प्रभाव वा असरहरुको बारेमा छलफल गरी ७ वटै वडाहरुमा संकटासन्न बस्ति तथा टोलहरुको पहिचान र जोखिम न्युनिकरण गर्नका लागि समुदायले अवलम्बन गरेका उपायहरुको विश्लेषण गरी थप न्युनिकरण र अनुकूलनका उपायहरु पहिचान गरिएको थियो । वडास्तरमा संकटासन्नताको विश्लेषण गर्दा देहाय बमोजिमका मापनहरुको आधारमा ७ वटै वडाका विभिन्न टोलहरुलाई अति उच्च जोखिम, उच्च जोखिम, मध्यम जोखिम र न्युन जोखिम भनी पहिचान गरिएको थियो ।

विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
कोभिड १९	१-७			७ वटै वडाका समग्र बस्तीहरु कोभिड १९ को मध्यम जोखिममा रहेका	
आगलागि	१			आमडाँडा, अलांग्चे, बतासे, छापथोक,डाँडा,दारेगौंडा,देवीस्थान, धारपानी, द्धारथोक, एक्लीपिपल, गुप्ती, जोगिमारा, जोगिटार, कमिरे, काफलस्वारा, कुदवार, माझिटार, मझुवा, पिपलटार, पोखरी, रात्माटे, शेखम्	
	२			अमालेभञ्ज्याङ,असिनापानी,बस्नेतटोल,बतासेटोल,बिजयाटार,बाटुलीचौर,बिचारीथोक,चैनपुर,चालिसे,च्यानडाँडा,छापथोक,छतिवनडाँडा,चिलाउनेचौतारा,दारेगौंडा,डोढेली,गैलचौतारा,गाइनेखोला,गैरीगाउँ,गाउजे,घिमिरेगाउँ,हटिया,जामुने,काफलपानी,ठूलोचौर,लाल्ची,लाकुरीबोट,मझुकोट,पदेली,पधेरीपारी,पटेनीथोक,पोखरीथोक,सातदोबाटो,शेखम्,तल्लो पदेली,तल्लो हटिया, तीनदोबाटो	
	३			अमराई,आस्टारी,बाराहीगाउँ,भट्टगाउँ,बिरुवा,ब्राहमगाउँ,चारघरे, चौतारेडाँडा,छापगाउँ,डाँडागाउँ,दशमुरे,धारपानी,डुडेभञ्ज्याङ,ग्याल्मा,हटिया,इजारा,झाँकीगाउँ,झ्यारीगाउँ,काँशीरामडाँडा,खर्क,किदरी,कोटथोक,कुवापानी,लाल्वी,नाम्रुङ,पुजारीगाउँ,रानागाउँ,रानीशवारा,समीभञ्ज्याङ,सन्याशीगाउँ,सेढाईगाउँ,सिम्ले,ठकुरीगाउँ,तीनपाते,उखुबारी,बरबोटे	
	४			आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, देउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे,डुम्रिचोक, फले भञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी,घिमिरेगाउँ, गुरुङगाउँ,हटिया,जैशिनधारा,जामुने,झर्केपँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा,साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो,समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,	
	५			आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आमबोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे,भदवार,भालुखोला,भण्डारीगाउँ,भाङ्ग्रे,भट्टडाँडा,भट्टटारी,भट्टथुम्की,भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर,चालिसे,चनौटे,छापथोक,छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई	

				टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी, कामीटोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्यालीगाउँ,खुमलटारी, क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान,माझघर,मलङ्गा,मिलनचोक, मुखियागाउँ,नाङ्गेडाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ ,पुछारघर,राम्चे,रिलया,समीडाँडा,सार्कीगाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिम लस्वारा,सिम्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,	
	६			आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ,देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ,काउलेडाँडा,खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,	
	७			डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक	
विपद्को किसिम	**वडा नं**	**अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु**	**उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु**	**मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु**	**न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु**
पहिरो	६	आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ,देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ,काउलेडाँडा,खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,			
	७	डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो			

		थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक			
	१				आमडाँडा, अलांग्चे, बतासे, छापथोक,डाँडा,दारेगौंडा, देवीस्थान, धारपानी, द्धारथोक, एक्लीपिपल, गुप्ती, जोगिमारा, जोगिटार, कमिरे, काफलस्वारा, कुदवार, माझिटार, मझुवा, पिपलटार, पोखरी, रात्माटे, शेखम्
	२				अमालेभञ्ज्याङ,असिनापानी,बस्नेत टोल,बतासे टोल,बिजयाटार,बाटुलीचौर,बिचारीथोक,चैनपुर,चालिसे,च्यान डाँडा,छापथोक,छतिवनडाँडा,चिलाउनेचौतारा,दारेगौंडा,डोढेली,गैलचौतारा,गाइनेखोला,गैरीगाउँ,गाउजे,घिमिरेगाउँ,हटिया,जामुने,काफलपानी,ठूलोचौर,लाल्वी,लाकुरीबोट,मझुकोट,पदेली,पधेरीपारी,पटेनीथोक,पोखरीथोक,सातदोबाटो,शेखम्,तल्लो पदेली,तल्लो हटिया,ठूलो चौर,तीनदोबाटो
	३				अमराई,आस्टारी,बाराहीगाउँ,भट्टगाउँ,बिरुवा,ब्राहमगाउँ,चारघरे,चौतारेडाँडा,छापगाउँ,डाँडागाउँ,दशमुरे,धारपानी,डुडेभञ्ज्याङ,ग्याल्मा,हटिया,इजारा,झाँकीगाउँ,झ्यारीगाउँ,काँशीरामडाँडा,खर्क,किदरी,कोटथोक,कुवापानी,लाल्वी,नाम्रुङ,पुजारीगाउँ,रानागाउँ,रानीश्वारा,समीभञ्ज्याङ,सन्याशीगाउँ,सेढाईगाउँ,सिम्ले,ठकुरीगाउँ,तीनपाते,उखुबारी,बरबोटे

	४				आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, देउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे, डुम्रिचोक, फले भञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी, घिमिरे गाउँ, गुरुङ गाउँ, हटिया, जैशिनधारा, जामुने, झर्केपँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा, साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो, समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,
	५				आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आमबोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे, भदवार,भालुखोला,भण्डारी गाउँ,भाङ्ग्रे,भट्ट डाँडा,भट्ट टारी,भट्टथुम्की,भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर, चालिसे,चनौटे,छापथोक,छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी,कामी टोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्याली गाउँ,खुमलटारी,क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान, माझघर,मलङ्गा,मिलनचोक,मुखिया गाउँ,नाङ्गे डाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ,पुछार घर,राम्चे,रिलया,समीडाँडा,सार्कीगाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिमलस्वारा,सिम्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,

विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
बाढी	१				आमडाँडा, अलांग्चे, बतासे, छापथोक,डाँडा,दारेगौंडा, देवीस्थान, धारपानी, द्धारथोक, एक्लीपिपल, गुप्ती, जोगिमारा, जोगिटार, कमिरे, काफलस्वारा, कुदवार, माझ्िटार, मझ्ुवा, पिपलटार, पोखरी, रात्माटे, शेखम्
	२				अमालेभञ्ज्याङ,असिनापानी,बस्नेत टोल,बतासे टोल,बिजयाटार,बाटुलीचौर,बिचारीथोक,चैनपुर,चालिसे,च्यान डाँडा,छापथोक,छतिवनडाँडा,चिलाउनेचौतारा,दारेगौंडा,डोढेली,गैलचौतारा,गाइनेखोला,गैरीगाउँ,गाउजे,घिमिरेगाउँ,हटिया,जामुने,काफलपानी,ठूलोचौर,लाल्ची,लाकुरीबोट,मझ्ुकोट,पदेली,पधेरीपारी,पटेनीथोक,पोखरीथोक,सातदोबाटो,शेखम्,तल्लो पदेली,तल्लो हटिया,ठूलो चौर,तीनदोबाटो
	३				अमराई,आस्टारी,बाराहीगाउँ,भट्टगाउँ,बिरुवा,ब्राहमगाउँ,चारघरे,चौतारेडाँडा,छापगाउँ,डाँडागाउँ,दशमुरे,धारपानी,डुडेभञ्ज्याङ,ग्याल्मा,हटिया,इजारा,झाँकीगाउँ,झ्यारीगाउँ,काँशीरामडाँढडा,खर्क,किदरी,कोटथोक,कुवापानी,लाल्ची,नाम्छरुङ,पुजारीगाउँ,रानागाउँ,रानीश्वारा,समीभञ्ज्टयाङ,सन्याशीगाउँ,सेढाईगाउँ,सिम्ले,ठकुरीगाउठँ,तीनपाते,उखुबारी,बरबोटे
	४				आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, देउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे, डुम्रिचोक, फलेभञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी, घिमिरे गाउँ, गुरुङ गाउँ, हटिया, जैशिनधारा, जामुने, झर्कपँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी

					गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा, साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो, समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,
	५				आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आम बोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे, भदवार,भालुखोला,भण्डारी गाउँ,भाङ्ग्रे,भट्ट डाँडा,भट्ट टारी,भट्टथुम्की,भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर, चालिसे,चनौटे,छापथोक,छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी,कामी टोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्याली गाउँ,खुमलटारी,क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान, माझघर,मलङ्गा,मिलनचोक,मुखिया गाउँ,नाङ्गे डाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ,पुछार घर,राम्चे,रिलया,समीडाँडा,सार्कीगाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिमलस्वारा,सिम्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,
	६				आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ,देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ,काउलेडाँडा,खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,

	७				डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक
विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
महामारी	४			आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, देउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे, डुम्रिचोक, फले भञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी, घिमिरे गाउँ, गुरुङ गाउँ, हटिया, जैशिनधारा, जामुने, झर्केपँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा, साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो, समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,	
	५			आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आमबोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे,भदवार,भालुखोला,भण्डारी गाउँ,भाङ्ग्रे,भट्ट डाँडा,भट्ट टारी,भट्टथुम्की,भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर,चालिसे,चनौटे,छाप थोक,छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी,कामी टोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्याली गाउँ,खुमलटारी,क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान,माझघर,मलङ्गा,मि	

				लनचोक,मुखिया गाउँ,नाङ्गे डाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ,पुछार घर,राम्चे,रिलया,समीडाँडा,सार्कीगाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिमलस्वारा,सिम्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,	
	६			आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ,देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ,काउलेडाँडा,खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,	
	७			डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक	
विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
हावाहुरी	१				आमडाँडा, अलांग्चे, बतासे, छापथोक,डाँडा,दारेगौंडा, देवीस्थान, धारपानी, द्धारथोक, एक्लीपिपल, गुप्ती, जोगिमारा, जोगिटार, कमिरे, काफलस्वारा, कुदवार, माझिटार, मझुवा, पिपलटार, पोखरी, रात्माटे, शेखम्
	२				अमालेभञ्ज्याङ,असिनापानी,वस्नेत टोल,बतासे टोल,बिजयाटार,बाटुलीचौर,बिचारीथोक,चैनपुर,चालिसे,च्यान डाँडा,छापथोक,छतिवनडाँडा,चिलाउनेचौतारा,दारेगौंडा,डोढेली,गैलचौतारा,गाइनेखोला,गैरीगाउँ,गाउजे, घिमिरेगाउँ,हटिया,जामुने,काफलपानी,ठूलोचौर,लाल्वी,लाकुरीबोट,मझुकोट,पदेली,पधेरीपारी,

					पटेनीथोक,पोखरीथोक,सातदोबाटो,शेखम्,तल लो पदेली,तल्लो हटिया,ठूलो चौर,तीनदोबाटो
	३				अमराई,आस्टारी,बाराहीगाउँ,भट्टगाउँ,बिरुवा, ब्राहमगाउँ,चारघरे,चौतारेडाँडा,छापगाउँ,डाँडा गाउँ,दशमुरे,धारपानी,डुडेभञ्ज्याङ,ग्याल्मा,हटि या,इजारा,झाँक्रीगाउँ,झ्यारीगाउँ,काँशीरामडाँ डा,खर्क,किदरी,कोटथोक,कुवापानी,लाल्ची,नाम रुङ,पुजारीगाउँ,रानागाउँ,रानीश्वारा,समीभञ्ज याङ,सन्याशीगाउँ,सेढाईगाउँ,सिम्ले,ठकुरीगाउँ, तीनपाते,उखुबारी,बरबोटे
	४				आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, देउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे, डुम्रिचोक, फले भञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी, घिमिरे गाउँ, गुरुङ गाउँ, हटिया, जैशिनधारा, जामुने, झर्केपँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा, साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो, समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,
	५				आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आम बोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे, भदवार,भालुखोला,भण्डारी गाउँ,भाङ्ग्रे,भट्ट डाँडा,भट्ट टारी,भट्टथुम्की,भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर, चालिसे,चनौटे,छापथोक,छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी,का

					मी टोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्याली गाउँ,खुमलटारी,क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान, माझघर,मलङ्गा,मिलनचोक,मुखिया गाउँ,नाङ्गे डाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ,पुछार घर,राम्चे,रिलया,समीडाँडा,सार्कीगाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिमलस्वारा,सिम्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,
	६				आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ,देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ,काउलेडाँडा,खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,
	७				डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक

विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
असिना	१			आमडाँडा, अलांग्चे, बतासे, छापथोक,डाँडा,दारेगौंडा, देवीस्थान, धारपानी, द्धारथोक, एक्लीपिपल, गुप्ती, जोगिमारा, जोगिटार,	

				कमिरे, काफलस्वारा, कुदवार, माझिटार, मझुवा, पिपलटार, पोखरी, रात्माटे, शेखम्	
	२			अमालेभञ्ज्याङ,असिनापानी,बस्नेतटोल,बतासेटोल,बिजयाटार,बाटुलीचौर,बिचारीथोक,चैनपुर,चालिसे,च्यानडाँडा,छापथोक,छतिवनडाँडा,चिलाउनेचौतारा,दारेगौडा,डोढेली,गैलचौतारा,गाइनेखोला,गैरीगाउँ,गाउजे,घिमिरेगाउँ,हटिया,जामुने,काफलपानी,ठूलोचौर,लालची,लाकुरीबोट,मझुकोट,पदेली,पधेरीपारी,पटेनीथोक,पोखरीथोक,सातदोबाटो,शेखम्,तल्लो पदेली,तल्लो हटिया,ठूलो चौर,तीनदोबाटो	
	३			अमराई,आस्टारी,बाराहीगाउँ,भट्टगाउँ,बिरुवा,ब्राहमगाउँ,चारघरे,चौतारेडाँडा,छापगाउँ,डाँडागाउँ,दशमुरे,धारपानी,डुडेभञ्ज्याङ,ग्याल्मा,हटिया,इजारा,झाँकीगाउँ,झ्यारीगाउँ,काँशीरामडाँडा,खर्क,किदरी,कोटथोक,कुवापानी,लाल्वी,नाम्रुङ,पुजारीगाउँ,रानागाउँ,रानीश्वारा,समीभञ्ज्याङ,सन्याशीगाउँ,सेढाईगाउँ,सिम्ले,ठकुरीगाउँ,तीनपाते,उखुबारी,बरबोटे	
	४			आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, देउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे, डुम्रिचोक, फले भञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी, घिमिरे गाउँ, गुरुङ गाउँ, हटिया, जैशिनधारा, जामुने, झर्कपँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा, साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो, समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,	
	५			आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आमबोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे,भदवार,भालुखोला,भण्डारी गाउँ,भाङ्ग्रे,भट्ट डाँडा,भट्ट टारी,भट्टथुम्की,भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर,चालिसे,चनौटे,छापथोक,छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी,कामी टोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्याली गाउँ,खुमलटारी,क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान,माझघर,मलङ्गा,मि	

				लनचोक,मुखिया गाउँ,नाङ्गे डाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ,पुछार घर,राम्चे,रिलया,समीडाँडा,सार्कीगाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिमलस्वारा,सिम्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,	
	६			आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ,देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ,काउलेडाँडा,खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,	
	७			डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक	
विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
रोगकिरा	१		आमडाँडा, अलांग्चे, बतासे, छापथोक,डाँडा,दारेगौंडा, देवीस्थान, धारपानी, द्धारथोक, एक्लीपिपल, गुप्ती, जोगिमारा, जोगिटार, कमिरे, काफलस्वारा, कुदवार, माझिटार, मझुवा, पिपलटार, पोखरी, रात्माटे, शेखम्		
	२		अमालेभञ्ज्याङ्,असिनापानी,बस्नेतटोल,बतासेटोल,बिजयाटार,बाटुलीचौर,बिचारीथोक,चैनपुर,चालिसे,च्यान डाँडा,छापथोक,छतिवनडाँडा,चिलाउनेचौतारा,दारेगौंडा,डोढेली,गैलचौतारा,गाइनेखोला,गैरीगाउँ,गाउजे,घिमिरेगाउँ,हटिया,जामुने,काफलपानी,ठूलोचौर,लाल्वी,लाकुरीबोट,मझुकोट,पदेली,पधेरीपारी,पटेनीथोक,पोखरीथोक,सातदोबाटो,शेखम्,तल्लो पदेली,तल्लो हटिया,ठूलो चौर,तीनदोबाटो		
	३		अमराई,आस्टारी,बाराहीगाउँ,भट्टगाउँ,बिरुवा,ब्राहमगाउँ,चारघरे,चौतारेडाँडा,छापगाउँ,डाँडागाउँ,दशमुरे,धारपानी,डुडेभञ्ज्याङ,ग्याल्मा,हटिया,इजारा,झाँक्रीगाउँ,भ		

			यारीगाउँ,कांशीरामडाँडा,खर्क,किदरी,कोटथोक,कुवापानी,लाल्ची,नाम्रुङ,पुजारीगाउँ,रानागाउँ,रानीश्वारा,समीभञ्ज्याङ,सन्याशीगाउँ,सेढाईगाउँ,सिम्ले,ठकुरीगाउँ,तीनपाते,उखुबारी,बरबोटे		
	५		आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आमबोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे,भदवार,भालुखोला,भण्डारी गाउँ,भाङ्ग्रे,भट्ट डाँडा,भट्ट टारी,भट्टथुम्की,भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर,चालिसे,चनौटे,छापथोक,छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी,कामी टोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्याली गाउँ,खुमलटारी,क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान,माझघर,मलङ्गा,मिलनचोक,मुखिया गाउँ,नाङ्गे डाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ,पुछारघर,राम्चे,रिलया,समीडाँडा,सार्कीगाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिमलस्वारा,सिर्म्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,		
	४			आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, देउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे, डुम्रिचोक, फले भञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी, घिमिरे गाउँ, गुरुङ गाउँ, हटिया, जैशिनधारा, जामुने, झर्केपँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा, साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो, समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,	
	६			आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ, देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ, काउलेडाँडा, खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,	

	७			डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक	
विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
चट्याङ्	१		आमडाँडा, अलांग्चे, बतासे, छापथोक,डाँडा,दारेगौंडा, देवीस्थान, धारपानी, द्धारथोक, एक्लीपिपल, गुप्ती, जोगिमारा, जोगिटार, कमिरे, काफलस्वारा, कुदवार, माझिटार, मझुवा, पिपलटार, पोखरी, रात्माटे, शेखम्		
	२		अमालेभञ्ज्याङ,असिनापानी,बस्नेतटोल,बतासेटोल,बिजयाटार,बाटुलीचौर,बिचारीथोक,चैनपुर,चालिसे,च्यानडाँडा,छापथोक,छतिवनडाँडा,चिलाउनेचौतारा,दारेगौंडा,डोढेली,गैलचौतारा,गाइनेखोला,गैरीगाउँ,गाउजे,घिमिरेगाउँ,हटिया,जामुने,काफलपानी,ठूलोचौर,लाल्वी,लाकुरीबोट,मझुकोट,पदेली,पधेरीपारी,पटेनीथोक,पोखरीथोक,सातदोबाटो,शेखम्,तल्लो पदेली,तल्लो हटिया,ठूलो चौर,तीनदोबाटो		
	३		अमराई,आस्टारी,बाराहीगाउँ,भट्टगाउँ,बिरुवा,ब्राहमगाउँ,चारघरे,चौतारेडाँडा,छापगाउँ,डाँडागाउँ,दशमुरे,धारपानी,डुडेभञ्ज्याङ,ग्याल्मा,हटिया,इजारा,झाँक्रीगाउँ,भयारीगाउँ,काँशीरामडाँडा,खर्क,किदरी,कोटथोक,कुवापानी,लाल्वी,नाम्रुङ,पुजारीगाउँ,रानागाउँ,रानीश्वारा,समीभञ्ज्याङ,सन्याशीगाउँ,सेढाईगाउँ,सिम्ले,ठकुरीगाउँ,तीनपाते,उखुबारी,बरबोटे		
	४		आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, छदेउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे, डुम्रिचोक, फले भटञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी, घिठिमरेगाउँ,गुरुङगाउँ,हटिया,जैशिनधारा,जामुने,झर्के		

			पँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा, साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो, समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,		
	५		आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आमबोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे,भदवार,भालुखोला,भण्डारीगाउँ,भाङ्ग्रे,भट्टडाँडा,भट्टटारी,भट्टथुम्की, भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर,चालिसे,चनौटे,छापथोक, छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी,कामी टोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्यालीगाउँ,खुमलटारी, क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान,माझघर,मलङ्गा,मिलनचोक,मुखियागाउँ,नाङ्गेडाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ,पुछारघर,राम्चे,रिलया,समीडाँडा,सार्की गाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिमलस्वारा,सिर्म्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,		
	६		आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ,देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ,काउलेडाँडा,खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,		
	७		डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे		

			डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक		
विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
दुर्घटना	१			आमडाँडा, अलांग्चे, बतासे, छापथोक,डाँडा,दारेगौंडा, देवीस्थान, धारपानी, द्वारथोक, एक्लीपिपल, गुप्ती, जोगिमारा, जोगिटार, कमिरे, काफलस्वारा, कुदवार, माझिटार, मझुवा, पिपलटार, पोखरी, रात्माटे, शेखम्	
	२			अमालेभञ्ज्याङ,असिनापानी,बस्नेतटोल,बतासेटोल,बिजयाटार,बाटुलीचौर,बिचारीथोक,चैनपुर,चालिसे,च्यानडाँडा,छापथोक,छतिवन डाँडा,चिलाउनेचौतारा,दारेगौंडा,डोढेली,गैलचौतारा,गाइनेखोला,गैरीगाउँ,गाउजे,घिमिरेगाउँ,हटिया,जामुने,काफलपानी,ठूलोचौर,लालची,लाकुरीबोट,मझुकोट,पदेली,पधेरीपारी,पटेनीथोक,पोखरीथोक, सातदोबाटो,शेखम्,तल्लो पदेली,तल्लो हटिया,ठूलो चौर,तीनदोबाटो	
	३			अमराई,आस्टारी,बाराहीगाउँ,भट्टगाउँ,बिरुवा,ब्राहमगाउँ,चारघरे, चौतारेडाँडा,छापगाउँ,डाँडागाउँ,दशमुरे,धारपानी,डुडेभञ्ज्याङ,ग्याल्मा,हटिया,इजारा,झाँक्रीगाउँ,भ्यारीगाउँ,काँशीरामडाँडा,खर्क,किदरी,कोटथोक,कुवापानी,लाल्वी,नाम्रुङ,पुजारीगाउँ,रानागाउँ,रानीश्वारा,समीभञ्ज्याङ,सन्याशीगाउँ,सेढाईगाउँ,सिम्ले,ठकुरीगाउँ,तीनपाते,उखुबारी,बरबोटे	
	४			आहाले, आँखेटारी, आँपस्वारा, अर्यालडाँडा, बगुवाटार, बाँझगरा, बराहडाँडा, बराहकालिका, बरभञ्ज्याङ, बसाद, भालेपानी, भट्ट गाउँ, चालिसे, छापगाउँ, चिलाउने पानी, डाँडा पुर्सु, दमाई गाउँ, देउराली, देउतीस्थान, ढुङ्गे, डुम्रिचोक, फले भञ्ज्याङ, गैरी गाउँ, गैरी पुर्सु, गैराबारी,घिमिरेगाउँ,गुरुङगाउँ,हटिया,जैशिनधारा,जामुने, झर्केपँधेरो,सिमलगैरी,सिम्खडा,बस्ती,स्वारा,टारी,टक्सारी गाउँ, तीनघरे, तीनखाने,कामी गाउँ, काँफलगैरी, खानी गाउँ, खराने, खत्री गाउँ, मैदान, मण्डलीथान, माथिल्लो बर भञ्ज्याङ, मिश्र गाउँ, नयाँ बजार, नेवार गाउँ, निबुवास्वारा, ओखलगैरी, पिप्लेटार, पोखरीपानी, पुर्सुचौतारा, रदालगाउँ, रानाचौतारा, साँधभञ्ज्याङ, सातदोबाटो, समीडाँडा, सार्की गाउँ,साउनेपानी, श्रेष्ठगाउँ,	

	५			आङ्गेटारी,आदामारा,आलेगाउँ,आलेटोल,आमबोटे,बगैंचा,बाँझगरा,वनडाँडा,बन्दीपुर,भदौरे,भदवार,भालुखोला,भण्डारीगाउँ,भाङ्ग्रे,भट्टडाँडा,भट्टटारी,भट्टथुम्की,भेडाबारी,भोन्टेपानी,बन्दीपुर,चालिसे,चनौटे,छापथोक,छघर, डाँडाबारी,डाँडा गाउँ,दमाई टोल,डुम्रे,देउपुजे,देउराली,धाडा गाउँ,ढोडेनी,धुशेनी,देउघरे टोल,ईटपानी,गैरी गाउँ,हटिया,हुसे,जौबारी,झाँके,,कालीमाटी,कामी टोल,कशिनी,केराबारी,केउरिनी,फ्यालीगाउँ,खुमलटारी,क्यामुनबोटे,मगरगाउँ,मैदान,माझघर,मलङ्गा,मिलनचोक,मुखियागाउँ,नाङ्गे डाँडा,पचुवा,पँधेरापारी,पसलेटोल,पिपलभञ्ज्याङ,पुछारघर,राम्चे,रिटलया,समीडाँडा,सार्कीगाउँ,स्कुलडाँडा,सिखे,सिमलस्वारा,सिम्लेसिरान घर,थुम्का,तल्लो टोल,	
	६			आरु खर्क,बेसारे डाँडा गाउँ,बेशी गाउँ,भदुवार,छाप गाउँ,चुली डाँडा,डाँडा गाउँ,देउराली,डाँडाथोक,ढकाल गाउँ,गैरी गाउँ,गुरुङ टोल,हुलाक भञ्ज्याङ,काउलेडाँडा,खनाल टोल,खत्री गाउँ,कोइराले,मिलन टोल,मुगी डाँडा,नयाँस्वारा,ओख्लेपानी,पल्लो डाँडागाउँ,पल्लो पट्टी गाउँ,पोखरी थोक,पुरेत गाउँ,राम्चे,राना गाउँ,साल्बास,साँध भञ्ज्याङ,सेढाई टोल,सिमलस्वारा,तिमल्सेना टोल,	
	७			डुम्री चौर,टार,गल्ली मुनी,कोल डाँडा,डिका पँधेरा,तल्लो थर,कारखेत,नयाँ चौतारा,कोर थोक,क्यामुन डाँडा,बजेडी,मास्टर डाँडा,बराचौर,पिपल डाँडा,गाट चौर,कुवा पानी,रातमाटे,माथिल्लो रामपुर,देउराली,ज्यामिरे स्वारा,ढोडेनी,चिसापानी,चैनपुर,पाठक थर,लामसोती,छाप गाउँ,छाप,ठूलो चौतारो,जोखे डाँडा,ज्यामिरे,गहतेरी,तेस्रो बाटो,थुम्की,बालुवाटार,डुमेरी गैरा,पाखा गाउँ,लुमो,गटार,भदौरे,स्याउली फाँट,अकल टार,कामी गाउँ,ठाँटी चौर,कोट थोक,रन्नपाले,थाप थोक,डाँडा थोक	
विपद्को किसिम	वडा नं	अति उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	उच्च जोखिमयुक्त बस्तीहरु	मध्यम जोखिमयुक्त बस्तीहरु	न्यून जोखिमयुक्त बस्तीहरु
खाद्य असुरक्षा					खाद्य असुरक्षाको दृष्टिकोणमा सात वटै वडाहरु न्यून जोखिमयुक्त बस्तीमा परेको देखिन्छ।

श्रोत : जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना,२०७३

खाद्य सुरक्षाका हिसावले ज्वालामूखी गाउँपालिकालाई विभाजन गर्दा न्यूय खाद्य असुरक्षित वडाहरू भन्नाले बस्तीका घरधुरीहरू जस्को आफ्नो उत्पादनले ६ महिना भन्दा बढि खान पुग्ने घरधुरीहरू बुझाउछ। त्यसैगरी धादिङ जिल्लामा २०६८ सालदेखि हालसम्म घटेका घटनाहरू र त्यसबाट प्रभावित घरधुरीहरूको विवरण तल तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २०७५ साल देखि हालसम्म घटेका विपद्का घटनाहरू र त्यसबाट प्रभावित घरधुरीहरूको विवरण तथ्याङ्कमा बिपद

जोखिमहरू	२०७५/०७६			२०७६/०७७		
	संख्या	मानविय क्षती	आर्थिक क्षती	संख्या	मानविय क्षती	आर्थिक क्षती
बाढी,पहिरो						
सवारी दुर्घटना				१	घाइते	५० हजार
आगलागी				५	छैन	१५ लाख
भूकम्प						
हुरीबतास/असिना						
चट्याङ						
सितलहर, हिमपात						

श्रोत :

२.३ योजना तर्जुमा विधि तथा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा गृह मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ लाई मूलआधार मानिएको छ। जसको खाका निम्नअनुसार रहेको छ :

- मानवीय सहायतामा कार्य गर्ने साझेदारहरुको पहिचान
- विद्यमान सूचना/अभिलेखको पुनरावलोकन
- साझेदारहरुको बैठक आयोजना
- अन्तिम कार्यशालाको आयोजना
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा
- कार्ययोजना कार्यान्वयन
- समन्वय
- पुनरावलोकन

ज्वालामूखी गाउँपालिकाले उपरोक्त प्रक्रियालाई आत्मसाथ गर्दै निम्न ढाँचा बमोजिम गाउँपालिकाको विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य ढाँचा तयार गरिएको छ।

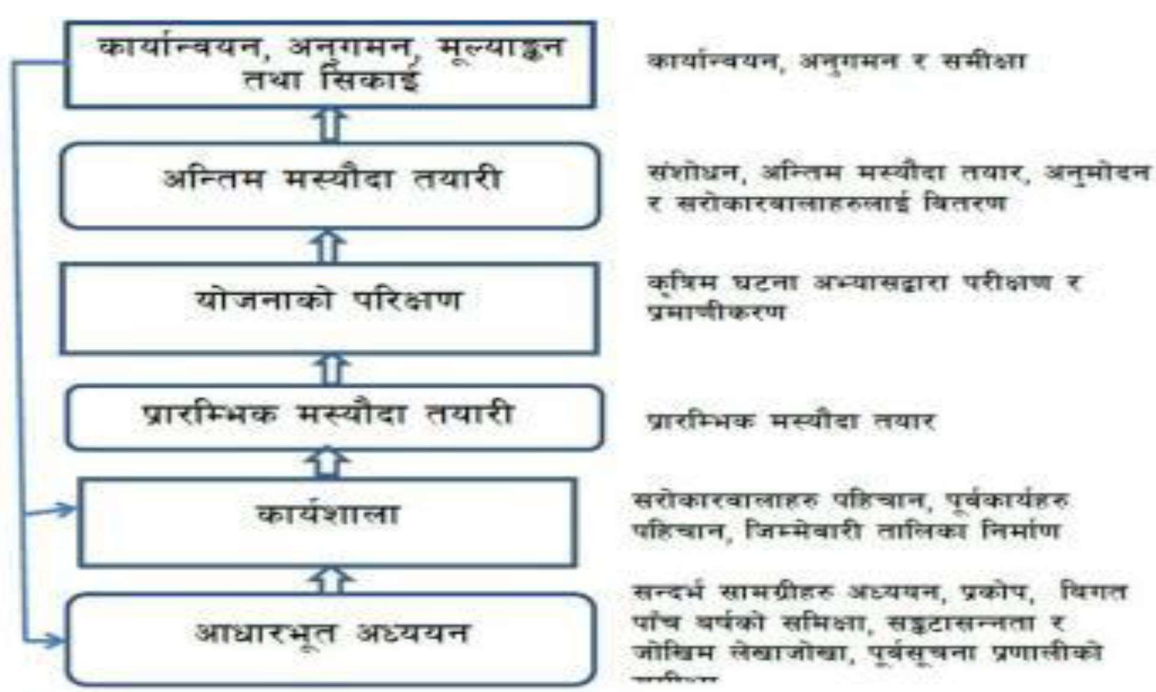

राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय समन्वय कार्यढाँचा

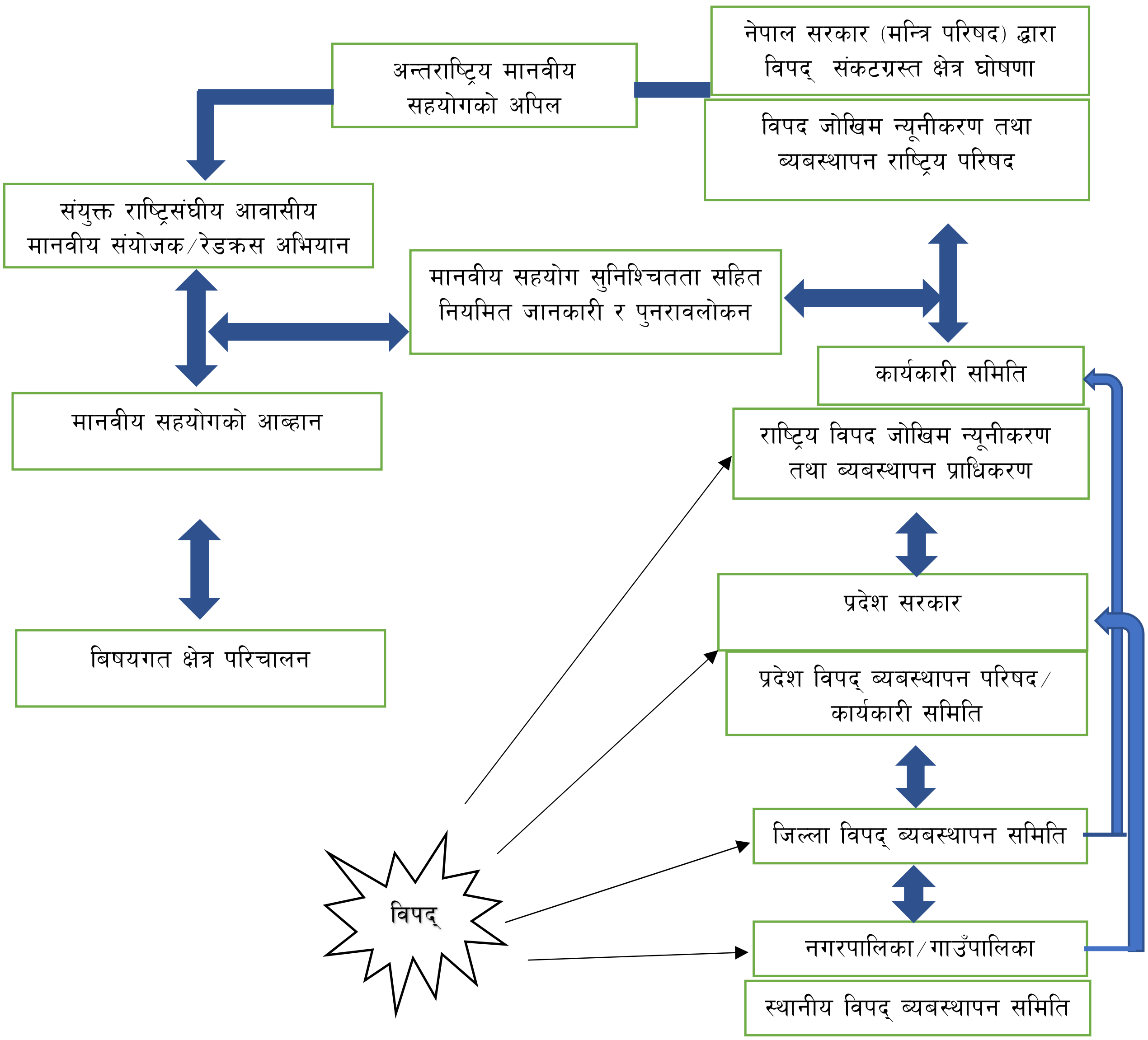

आन्तरिक श्रोत साधनबाट गरिने प्रतिकार्यको कार्यढाँचा

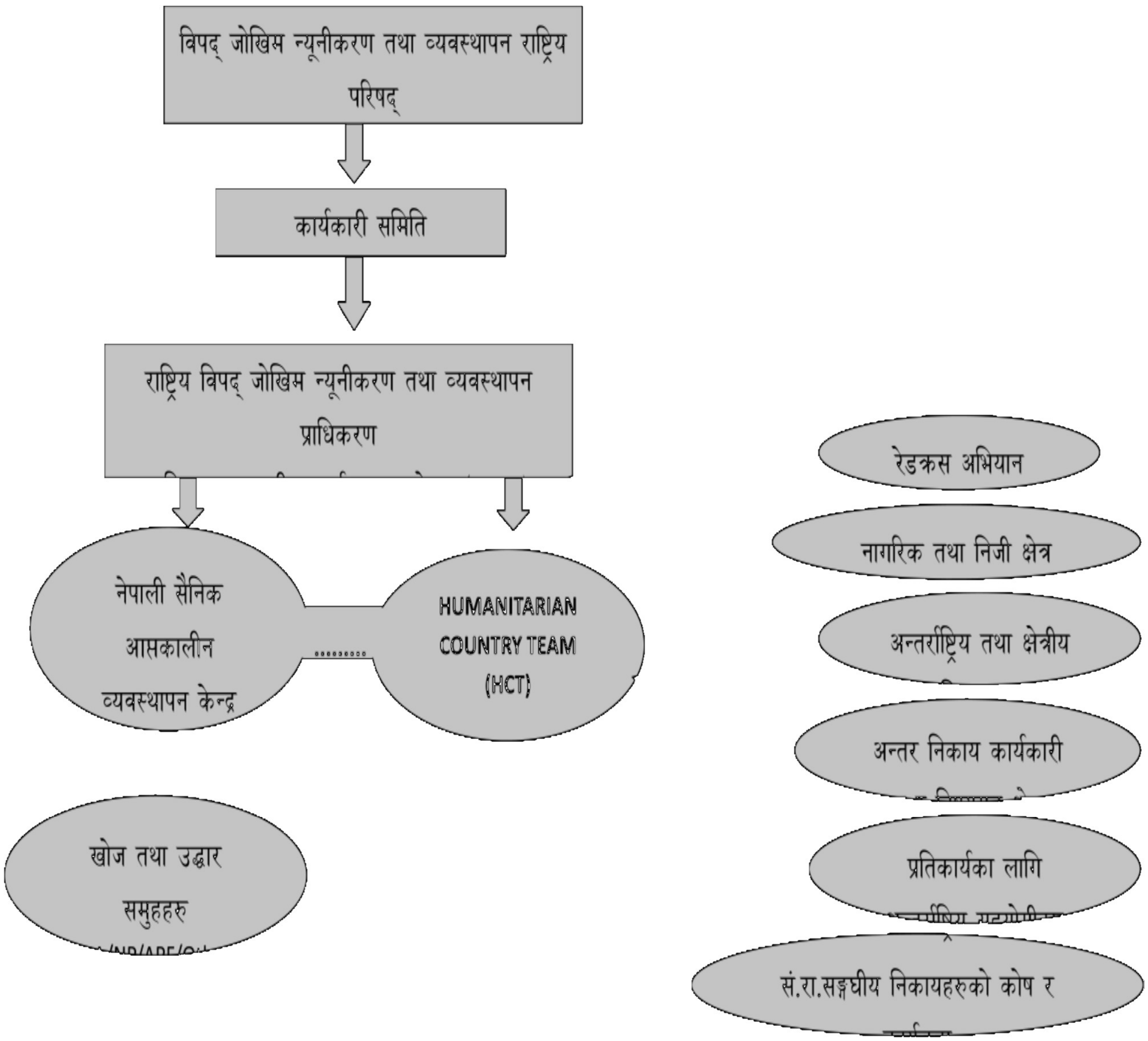

बाह्य सहयोगका साथ गरिने प्रतिकार्यको कार्यढाँचा

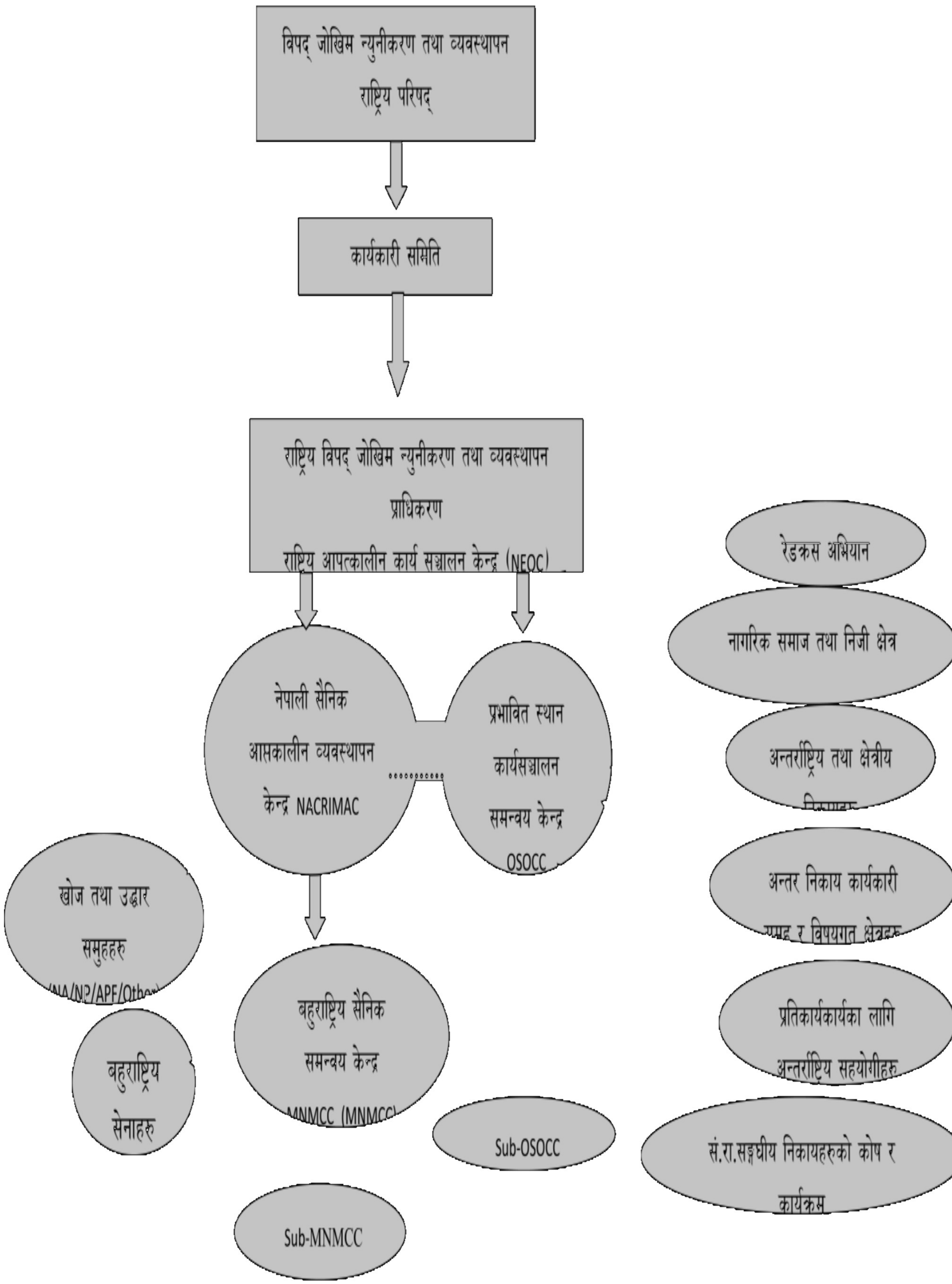

परिच्छेद ३

समुदायहरुको सहभागितामा गाउँपालिकाको प्रकोपजन्य तथा जलवायुजन्य विपद् जोखिम व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यकता अनुसार जिम्मेवारी सहित कार्यदलहरू (जस्तै-समन्वय, सञ्चार तथा पूर्वचेतावनी; खोज तथा उद्धार; राहत व्यवस्थापन तथा पुनःस्थापना; क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता कार्यदलहरु) गठन गर्नुपर्ने हुन्छ । यस योजनामा ब्याख्या गरिएका विषयगत क्षेत्रहरुलाई सेवाप्रदायक सेवा केन्द्र तथा कार्यालयहरुसंगं संयुक्त रुपमा अघि बढाईनेछ । विषयगत क्षेत्रको सेवा प्रवाहहरुलाई नीतिगत रुपमा वडा भेला र गाउँ सभा् मार्फत अघि बढाईने छ ।

ज्वालामूखी गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न समुदाय तथा वडामा पहिचान भएका जोखिम तथा प्रकोपहरुको कारणले प्रभावित क्षेत्र तथा पार्न सक्ने प्रभावहरुलाई मध्य नजर गरि गाउँपालिका तथा वडाले त्यसबाट अनुकूलन हुनको लागि अपनाउनुपर्ने बिभिन्न उपायहरुको पहिचान र प्राथमिकिकरण गरी योजनामा राख्नुपर्ने कार्यक्रमहरुको छनौट गरिएको छ । पहिचान भएका जोखिम तथा प्रकोपहरुको कारणले प्रभावित क्षेत्र तथा पार्न सक्ने प्रभावहरुलाई मध्ये नजर गरि गाउँपालिका तथा वडाले त्यसबाट उत्थानशिल हुनको लागि अपनाउनुपर्ने बिभिन्न उपायहरुको पहिचान र प्राथमिकिकरण गरी योजनामा राख्नुपर्ने कार्यक्रमहरुको छनौट निम्नअनुसार गरिएको छ

३.१ जोखिम न्युनिकरणका लागि आपतकालीन योजना

वडा तथा गाउँपालिका भित्र रहेका विपद्जन्य सङ्कटासन्नता तथा जोखिम कम गर्न गर्नु पर्ने आपतकालीन कार्यलाई निम्नबमोजिमको खाकामा प्राथमिकताअनुरूप उल्लेख गरिएको छ । जस्मा विकासका क्रियाकलापलाई क्रमश; पुर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभको चरणहरुमा निम्न अनुसार ब्याख्या गरिएको छ ।

क) विपद पूर्वतयारीः

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरीक स्रोत	बाह्य स्रोत	
१	जनचेतनाको कमि	क्षमता अभिबृद्धि तालिम,	जननिर्वाचित प्रतिनिधि, राजनैतिक दल, विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र समुदाय	गाउँपालिका,वडा, सामुदायिक वन	जिल्ला समन्वय समिति, सरोकारवाला निकायहरु	२०७७ भित्र
२	वातावरण प्रदुषण /झाडापखाला, हैजा	शौचालय निर्माण तथा स्वस्थकर प्रयोग	व्यवस्थापन समिति र समुदाय	समुदाय	स्वास्थ्य चौकी, खानेपानी, सरसफाई	निरन्तर
३	जलवायु परिवर्तनको असर	बृक्षारोपण, तारजाली व्यवस्थापन	विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र समुदाय	वडा तथा गाउँपालिका	समुदायिक बन डि..ब.का.,भु तथा जलाधार कार्यालय	आवश्यकता अनुसार
४	वातावरण फोहोर भई हावा तथा पानीबाट लाग्ने	प्लाष्टिकका टुक्रा ब्यबस्थित पार्ने, पानी	समुदाय	वडा, गाउँपालिका	स्वास्थ्य संस्था,सरोकारवाला निकाय	निरन्तर

	रोगहरु सर्ने समस्या	शुद्धिकरण गरी अभियान चलाउने, पानी निकासका लागि ढलको व्यबस्था गर्ने				
५	समुदायस्तरमा विपद् व्यबस्थापन, खोज तथा उद्दार र प्राथमिक उपचार सम्बन्धि सुविधा नभएको	विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समिति र बिषयगत कार्यदलहरु गठन गर्ने	गाउँपालिका,वडा , समुदाय	गाउँपालिका तथा वडास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति	सरोकारवला संघ संस्थाहरु	आवश्यकता अनुसार
६	खोज तथा उद्धारमा समस्या	खोज तथा उद्धार तालिम दिने	विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति	वडा, गाउँपालिका	ने.रे.सो,.जि.स.स. जि.वि.व्य.समिति र संघसंस्थाहरु	२०७७ भित्र

सामान्य प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

- विपद् व्यवस्थापनका विविध उद्देश्यका लागि विषयगत क्षेत्र भित्र र बाहिर समन्वयात्मक संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- सुरक्षा निकायका कर्मचारी तथा रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूलाई खोज तथा उद्धार सम्बन्धी तालिम दिने
- गैरखाद्य सामग्री तथा अन्य प्रतिकार्य सामग्रीहरूको संकलन तथा भण्डारण ।
- जिल्ला स्तरमा कार्य सञ्चालन विधि सहित विपद् प्रतिकार्य तथा राहत कोष स्थापना गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी नमूना अभ्यास सञ्चालन गर्ने

ख) विपद्को समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरीक स्रोत	बाह्य स्रोत	
१	सुरक्षित बासस्थानको समस्या	विद्यालय तथा सामुदायिक भवनहरु खुल्ला राख्ने,	वडामा विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समन्वय समिति	वडा तथा गाउँपालिका	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र संघसंस्थाहरु , जि.स .स. ज.प्र.उ.स.	२०७७ भित्र
२	खाद्यान्नको अभाव	सुख्खा वा घरायसी तयारी खाना वितरण	समुदाय, वडा र गाउँपालिका	वडा तथा गाउँपालिका	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जि.वि.व्य.स.	आवश्यकता अनुसार
३	मानसिक समस्या	परामर्श दिने	स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी, वडा	वडा तथा गाउँपालिका	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी अस्पताल संघ संस्था	आवश्यकता अनुसार

४	स्वास्थ्य समस्या	प्राथामिक उपचार समिति परिचालन, शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था	स्वास्थ्य चौकी, प्राथामिक उपचार समिति, वडा, रेडक्रस	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जि.स.स. जि.वि.,व्य.,स्वास्थ्य चौकि	० देखि २४ घण्टा भित्र
५	सुरक्षाको अभाव	स्थानीय सुरक्षा परिचालन गर्ने	प्रहारी चौकी, वडा, क्लब सामुदायिक प्रहरी	सामुदायिक प्रहरी, क्लव, वडा	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जि.स.स.,जि.दै.प्र.उ.स.	७ देखि २४ घण्टाभित्र
६	राहतको वितरणमा समस्या	वास्तविक पिडितहरुको तथ्याङ्क संकलन गर्ने, समस्या पहिचान गरी राहत वितरण गर्ने ।	रेडक्रस, गाउँपालिका, वडा, प्रहरी चौकी	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय	नेपाल रेडक्रस सोसा इटी जि.स.स., जि.वि.व्य.स.	२४ -३६ घण्टाभित्र
७	आपतकालिन सामग्रीको अभाव	सम्बन्धित निकायमा माग गर्ने र वितरण	गाउँपालिका र वडा कार्यालय	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय	ने.रे.सो., जि.स.स., जि.वि.व्य.स	४८ देखि ७२ घण्टा भित्र

ग) विपद् पश्चात्का पुर्नलाभ अर्न्तगत पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणका क्रियाकलापहरू

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरीक स्रोत	बाह्य स्रोत	
१	विपद् पश्चात् वडास्तरमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको समिक्षा, संकलित तथ्याङ्कको अद्यावधिक, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माणका गतिविधिहरु संचालन गर्ने ।	गाउँपालिका तथा वडास्तरीय समिक्षा बैठक	गाउँपालिका र वडा	गाउँपालिका र वडा	जि स .स, जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो.	विपद् पछिको अवस्थादेखि निरन्तर
		संकलित तथ्याङ्कलाई अद्यायवधिक गर्ने ।	गाउँपालिका र वडा	गाउँपालिका, वडा, रेडक्रस	जि.वि.व्य.स	विपद् पछिको अवस्था देखि निरन्तर
		महामारी फैलिन नदिन आवश्यक कार्य गर्ने, समुदाय सरसफाई गर्ने	स्वास्थ्य चौकी, रेडक्रस,	गाउँपालिका, वडा, रेडक्रस	जि.स.स., जि.वि.व्य.स., नेरेसो, जनसेवा	विपद्को पछिको अवस्थादेखि निरन्तर
		पुनर्स्थापना तथा पुर्ननिर्माणका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने	गाउँपालिका र वडा	गाउँपालिका, वडा, रेडक्रस	जि.स.स, जि.वि.व्य.स., नेरेसो, गैसस	विपद् पछिको अवस्था देखि निरन्तर
		जिविकोपार्जनका लागि आय आर्जनका	गाउँपालिका र वडा	गाउँपालिका, वडा, रेडक्रस	जि.स.स, जि.वि.व्य.स. नेरेसो, गैसस	विपद् पछिको अवस्था देखि निरन्तर

		गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने				
		विपद् पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पीकरणका गतिविधिहरु लाई निरन्तर रुपमा सञ्चालन गर्ने साथै भत्केका संरचनाहरु पुनः निमार्ण मर्मत गर्ने ।	गाउँपालिका र वडा	गाउँपालिका, वडा, रेडक्रस	जि.स.स, जि.वि.व्य.स. नेरेसो,गैसस	विपद् पछिको अवस्था देखि निरन्तर
२	राहत वितरण	वास्तविक पिडितहरुको तथ्यांक संकलन गर्ने। समस्या पहिचान गरि राहत वितरण गर्ने ।	गाउँपालिका र वडा	LDCRC गाउँपालिका, वडा,रेडक्रस ,प्रहरी चौकी र त्वकप ँयचअभ	जि.स.स, जि.वि.व्य.स., नेरेसो	विपद् पछिको अवस्थादेखि निरन्तर

३.२ मानवीय विषयगत क्षेत्र तथा अगुवा संस्था

माथि उल्लेखित कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न र विपद्को प्रतिकार्य अझै राम्रोसँग सम्पन्न गर्न ज्वालामूखी गाउँपालिकाले निम्न बमोजिमको मानवीय विषयगत क्षेत्र तथा अगुवा संस्थाको सूची तयार गरेर विषयगत क्षेत्र अन्तर्गतका निकाय पहिचान गरि सो निकायको विशिष्ट योजना पनि निर्माण गरेको छ ।

३.२.१ स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण

क सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१	रुद्रमान श्रेष्ठ	संयोजक	९८५१२१५६५२
२	उद्धब सिलवाल	सदस्य	९८१८५०६७६०
३	धनमाया वि.क.	सदस्य	९८१०१९१५८३
४	तारादेवि राना मगर	सदस्य	९८४४३७५५४२
५	उत्तर बहादुर आले	सदस्य	९८१३३९०३६७
६	धन बहादुर मास्की	सूचना अधिकारी	९८५१२१५३९७

३.२.२ विषयगत क्षेत्र : आपत्कालीन सूचना तथा समन्वय **(Emergency Communication and Coordination)**

क सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१.	श्री राम प्रसाद सिलवाल	वडा अध्यक्ष	९८५१२०१३५३
२.	श्री रन बहादुर शाही	वडा अध्यक्ष	९८५१२१५७१३
३.	श्री रुद्रमान श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	९८५१२१५६५२
४.	श्री कृष्ण बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	९८५१२१५६५३
५.	श्री कृष्ण प्रसाद काप्री	वडा अध्यक्ष	९८५११६२६३०
६.	श्री अर्जुन अर्याल	वडा अध्यक्ष	९८५१०२९०८२
७.	श्री तेजनाथ लोहनी	वडा अध्यक्ष	९८५१२१५६५४

८.	श्री रामहरी खड्का	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८५११८२९२१
९	श्री सागर लामा	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६११९९१०५
१०	श्री धन बहादुर मासकी	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५१२१५३९७
परिचालन गर्न सकिने जनशक्ती संख्या		१० जना	

३.२.३ विषयगत क्षेत्र : खोज तथा उद्धार **(Search and Rescue)**

क्र सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१.	श्री राम प्रसाद सिलवाल	वडा अध्यक्ष	९८५१२०१३५३
२.	श्री रन बहादुर शाही	वडा अध्यक्ष	९८५१२१५७१३
३.	श्री रुद्रमान श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	९८५१२१५६५२
४.	श्री कृष्ण बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	९८५१२१५६५३
५.	श्री कृष्ण प्रसाद काप्री	वडा अध्यक्ष	९८५११६२६३०
६.	श्री अर्जुन अर्याल	वडा अध्यक्ष	९८५१०२९०८२
७.	श्री तेजनाथ लोहनी	वडा अध्यक्ष	९८५१२१५६५४
८.	रामहरी खड्का	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८५११८२९२१
९	सागर लामा	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६११९९१०५
१०	धन बहादुर मास्की	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५१२१५३९७
परिचालन गर्न सकिने जनशक्ती संख्या		१० जना	

३.२.४.विषयगत क्षेत्र :आपत्कालिन आवास **(Emergency Shelter)**

क सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१	चन्द्रमान किसान (श्री सुनखानी मा.बि)	संयोजक	९८४९१८५७४०
२	रण बहादुर शाही (श्री सस्कृत तथा साधारण मा.वि.)	संयोजक	९८५१२१५७१३

३.२.५ विषयगत क्षेत्र :खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन **(WASH)**

क्र सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१.	सुजन श्रेष्ठ	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५११९०९४६
२.	तारकेश्वर प्रसाद पटेल	जन स्वास्थ्य अधिकृत	९८१३८९०१४७
३.	रविन थापा	हेल्थ असिस्टेन्ट	९८४३४३०११९
४.	विष्णु वि.क.	हेल्थ असिस्टेन्ट	९८४५४३४५२१
५.	गणेश गुरुङ	हेल्थ असिस्टेन्ट	९८५११८९९४९
६.	इन्द्र बहादुर थापा	अ.हे.व.	९८६१४९१२४१
७.	नेत्र कुमारी पाठक	अ.न.मी.	९८४१०६५९८६
८.	विमला आले	अ.न.मी.	९८६०७७५५६५
परिचालन गर्न सकिने जनशक्ती संख्या		२२ जना	

३.२.६ विषयगत क्षेत्र :संरक्षण **(Protection)**

क सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१	रामहरी खड्का	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८५११८२९२१
२	सागर लामा	प्रहरी सहायक निरिक्षक	९८६११९९१०५
परिचालन गर्न सकिने जनशक्ती संख्या			

३.२.७ विषयगत क्षेत्र :स्वास्थ तथा पोषण **(Health and Nutrition)**

क्र सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१.	सुजन श्रेष्ठ	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५११९०९४६
२.	तारकेश्वर प्रसाद पटेल	जन स्वास्थ्य अधिकृत	९८१३८९०१४७
३.	रविन थापा	हेल्थ असिस्टेन्ट	९८४३४३०११९
४.	विष्णु वि.क.	हेल्थ असिस्टेन्ट	९८४५४३४५२१
५.	गणेश गुरुङ	हेल्थ असिस्टेन्ट	९८५११८९९४९
६.	इन्द्र बहादुर थापा	अ.हे.व.	९८६१४९१२४१
७.	नेत्र कुमारी पाठक	अ.न.मी.	९८४१०६५९८६
८.	विमला आले	अ.न.मी.	९८६०७७५५६५
परिचाल नगर्न सकिने जनशक्ती संख्या		२२ जना	

३.२.८ विषयगत क्षेत्र :बन्दोबस्ती **(Logistic)**

क्र सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१	धन बहादुर मास्की	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५१२१५३९७
परिचालन गर्न सकिने जनशक्ती संख्या		१ जना	

विकास साझेदार संस्थाहरुको विवरण

क्र सं	संस्थाको नाम	कार्यगत क्षेत्र	कैफियत
१	फोकस नेपाल	धादिङ	
२	शान्ति नेपाल	धादिङ	
३	ICDC धादिङ	धादिङ	

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यमा गाउँपालिकाको शाखागत जिम्मेवारी

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्र	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क विवरण (फ्याक्स, फोन,इमेल)	कैफियत
१	सूचना, समन्वय र सर्भे तथा खोजतलास र उद्धार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	धन ब.मासकी	९८५१२१५३९७ rajmaski01@gmail.com	
२	खाद्य सामग्री तथा कृषि	कृषि तथा पशु सेवा शाखा	विष्णु श्रेष्ठ	९८४३५११३२९ shresthabishnu97@gmail.com	
३	आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	राजन सिंखडा	९८४९६२५२३८	
४	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य शाखा	सुजन श्रेष्ठ	९८५११९०९४६ sujanshresthadhading@gmail.com	
५	खानेपानी तथा सरसफाइ	खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा	तारानाथ तिमल्सेना	९८४११२९२०	
६	आपत्कालिन संरक्षण	महिला तथा बालवालिका शाखा	कमला चैसिर	९८४८४००७०७	

				kamalachaisir7@gmail.com	
७	आपतकालीन शिक्षा	शिक्षा,युवा तथा खेलकुद शाखा	माधव बिक्रम मल्ल	९८४३००३५८० madhabmalla9@gmail.com	
८	प्रवन्ध व्यवस्थापन तथा पूनर्लाभ क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र गाउँपालिका	उद्धव रिमाल	९८५६०३८८१३ uddabrimal@gmail.com	

३.३ बिषयगत क्षेत्र बमोजिमको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

कं) सूचना, समन्वय र सर्भे तथा खोजतलास र उद्धार

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
			पुर्वतयारीको कार्ययोजना .		
१	स्थानीय विपद् समिति गठन गर्न सहजिकरण गर्ने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति र स्थानीय तह	LEOC (स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र) राजनैतिक दल	तत्काल	
२	स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र संचालनका लागि समन्वय गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, (स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	स्थानीय तह	तत्काल	
३	स्थानीय स्तरमा राहत वितरण मापदण्ड तर्जुमा गर्न स्थानीय तहलाई अनुरोध तथा सहजिकरण गर्ने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र,गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु		
४	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा र बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखा तालीम सञ्चालन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	LDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
५	उच्च सङ्कटासन्न वडाहरुमा पूर्वचेतावनी प्रणालीका सामग्रीको बन्दोवस्त	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	LDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
६	बाढीबाट बच्ने उपायबारे चेतना अभिवृद्धिका लागि पोष्टर, पर्चा तथा पाठ्य सामग्रीको प्रकाशन)	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	LDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
७	मानवीय सेवाबारे अनुशिक्षण	स्तरीय अगुवा, सहयोगी निकाय	LDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
८	सङ्कटासन्न वडाहरूको वास्तविकता चित्रित गर्ने वृत्तचित्र तयारी	स्तरीय अगुवा, सहयोगी निकाय	LDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		

९	सङ्कटासन्न गाउँपालिकाको लागि सूचना संप्रेषणको लागि वैकल्पिक माध्यम मोबाइलको सेट र सीम वितरण	स्तरीय अगुवा सहयोगी निकाय, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	LDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकयाहरु		
१०	सुचना संयन्त्रलाई तयारी अवस्थामा राख्ने साथै आवश्यक सामागीहरू व्यवस्थित वनाई राख्ने -पावर बैंक, डवल व्याट्री, सोलार, जेनेरेटर, सञ्चार सेट, इन्टुमेण्ट किट बक्स, आवश्यक तालीम तथा सामग्री	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	LEOC, LSA-स्तरीय अगुवा सहयोगी निकाय), स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
११	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना या आपत्कालीन योजना तथा अन्य प्रतिवेदनहरू छपाइ	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
१२	एफएमबाट बाढीपहिरो सम्बन्धी सूचनामूलक सन्देश प्रचारप्रसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु, रेडियो संचार		
१३	प्राथमिक उपचार बाकस	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु,		
१४	स्थानीयस्तरका स्वयंसेवकसँग सम्पर्क र संयुक्त अभ्यास	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु,		
१५	सुरक्षित खुल्ला स्थलको पहिचान	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु,		
१६	अटो चार्जीङ स्टेसन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय तह र नेपाल विद्युत प्राधिकरण र सरोकारवाला निकाय		
१७	कोभिड १९ महामारी ब्यबस्थापन समुहको गठन तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तत्काल तैनाथ अवस्थामा राख्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु,		
१८	लैङ्गिगताको क्षेत्रमा क्रियाशिल अभियान्ताहरु,महिला समूह तथा सञ्जाल र बहिष्करणमा परेका ब्यक्तिहरुको समूह तथा सञ्जालहरुसंगको समन्वय गरी उनीहरुलाई कोभिड १९ महामारी ब्यवस्थापनको लागि परिचालन गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु,		

प्रतिकार्यको कार्य योजना					
१	बाढी तथा पहिरो आएको अवस्थामा गरिने समन्वय बैठक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्काले	
२	गाउँपालिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा कमाण्ड पोष्ट निर्माण तथा सुचना संकलनका लागि समन्वय गर्न सम्बन्धित क्लष्टर परिचालन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाउँपालिका, सरोकारवाला निकायहरु	तत्काले	
३	रेस्क्यु टिमको विभाजन तथा परिचालन गरी वालवालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक, भिन्न क्षमता भएका घाइतेलाई उद्धार गर्ने साथै ज्वाइन्ट टिम सुरक्षा युनिट अर्गनाइजेसन सँग सुचना आदान प्रदान समन्वय गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काले	
४	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा र बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखा फाराम भर्ने र विश्लेषण गर्ने र जिल्ला सँग समन्वय गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (DEOC), DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्काले	
५	बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखा र प्रतिवेदन तयारी (कार्यदल परिचालन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	LSA, DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्काले	
६	अवरुद्ध सञ्चार सेवा यथा सम्भव छिटो मर्मत सम्भार गर्ने गराउने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका नेपाल टेलिकम र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काले	
७	बैकल्पिक उर्जाको प्रयोग गर्ने सोलार, जेनेरेटर आदि)	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काले	
८	तथ्याङ्क व्यवस्थापन तथा समीक्षा बैठक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काले	
९	नियमित क्लष्टर तथा अन्तर क्लष्टर वीच बैठक तथा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र	तत्काले	

	समन्वय गर्दै प्रतिवेदन तयारी तथा वितरण		सरोकारवाला निकायहरु		
१०	क्षेत्रगत कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यदल परिचालन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
११	विस्थापितका लागि परिचयपत्र छपाइ	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
१२	फोन सम्पर्क, स्थलगत निरीक्षण	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
१३	पत्रकार सम्मेलन गरी विपद्को अवस्थाबारे जानकारी गराउने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
१४	सवारी भाडा (७ दिनको लागि) ट्रक, एम्बुलेन्स,पिकअप, शव बाहन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
१५	मेडिकल, बन्दोबस्ती, खाना सहितको सेल्टर निर्माण	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
१६	थप क्षति हुन नदिन घाइते, मृतकको धनजन तथा पशु सुरक्षाको योजना वनाउने र कार्यान्वयन गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
१७	सामान्य दिनचर्यामा फर्कने वातावरण सृजना गर्न सहजीकरण गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
१८	संघीय र प्रदेश सरकारसंगको समन्वयमा स्वास्थ्य तथा यससंग सम्बन्धित द्रुततर आवश्यकताहरुको लेखाजोखा गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
१९	सुरक्षा र अनुगमन व्यबस्थालाई सक्षम बनाउने,संरोध केन्द्रको व्यबस्थापन एवं मानव अधिकार र व्यक्तिको मर्यादाको हनन नहुने गरी	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	DDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	

	आवतजावतमा प्रतिबन्ध र सामाजिक दुरी कायमको अवधारणा पालना गर्ने				

बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

ख) खाद्य सामग्री तथा कृषि

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
		पुर्वतयारीको कार्ययोजना .			
१	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र बैठक संचालन	कृषि तथा पशु सेवा शाखा र सम्बन्धित क्लष्टर	LDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु, रेडक्रस	तत्काल	
२	खाद्यान्न तथा बिउ विजन वितरण कार्यदल गठन गर्ने	कृषि तथा पशु सेवा शाखा र सम्बन्धित क्लष्टर	LDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु, रेडक्रस	तत्काल	
३	खाद्यान्न भण्डारण तथा आपतकालीन आपुर्तिको व्यवस्थाका लागि स्रोतको नक्सांकन गर्ने	कृषि तथा पशु सेवा शाखा र सम्बन्धित क्लष्टर	LDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु, रेडक्रस		
४	तयारी खाद्यान्नको वजार उपलब्धता पहिचान गर्ने	कृषि तथा पशु सेवा शाखा र सम्बन्धित क्लष्टर	LDMC, गाउँपालिका र सरोकारवाला निकायहरु, रेडक्रस		
		प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना			
१	समन्वय,खोज उद्धार क्षेत्र संग समन्वय गरी प्रभावित क्षेत्रको विवरण लिई आवश्यक खाद्य सामाग्रीको वितरणको व्यवस्था मिलाउने	कृषि तथा पशु सेवा विभाग र सम्बन्धित क्लष्टर	LDMC, DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु, रेडक्रस		
२	वितरण हुने खाद्य सामाग्री गुणस्तरयुक्त रहेको सुनश्चित गर्ने ।	कृषि तथा पशु सेवा विभाग र सम्बन्धित क्लष्टर	LDMC, DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु, रेडक्रस		
३	वितरण केन्द्र निर्धारण गरी सवै सरोकारवालालाई जानकारी गराउने	कृषि तथा पशु सेवा विभाग र सम्बन्धित क्लष्टर	LDMC, DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु, रेडक्रस		

४	व्यक्ति तथा निकायबाट प्राप्त नगद, खाध्य, तथा गैरखाध्य सामाग्रीको सहयोगलाई एकद्धार प्रणालीवाट वितरण गर्ने ।	कृषि तथा पशु सेवा विभाग र सम्बन्धित क्लष्टर	LDMC, DDMC, स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु, रेडक्रस		

बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

ग) आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
पुर्वतयारीको कार्ययोजना .					
१	आपतकालीन आश्रय व्यवस्थापन क्षेत्रको बैठक संचालन	आवास तथा गैह्र खाद्य क्लष्टर र नेपाल रेडक्रस	LDMC, स्थानीय तह, शहरी विकाश तथा भवन कार्यालय र सरोकारवाला निकायहरु,		
२	सम्भावित विपद जोखिम अनुसार आपतकालीन आश्रयस्थलहरुको पहिचान गर्ने ।	आवास तथा गैह्र खाद्य क्लष्टर र नेपाल रेडक्रस	LDMC, स्थानीय तह, शहरी विकाश तथा भवन कार्यालय र सरोकारवाला निकायहरु,		
३	विस्थापीतहरुका लागी आवश्यक गैर खाध्य सामाग्रीहरु तथा स्रोतहरुको नक्सांकन गर्ने	आवास तथा गैह्र खाद्य क्लष्टर र नेपाल रेडक्रस	LDMC, स्थानीय तह, शहरी विकाश तथा भवन कार्यालय र सरोकारवाला निकायहरु,		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					
१	आपतकालीन आश्राय व्यवस्थापन क्षेत्रको बैठक संचालन	आवास तथा गैह्र खाद्य क्लष्टर र नेपाल रेडक्रस	LDMC, DDMC, स्थानीय तह, शहरी विकाश तथा भवन कार्यालय र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्काल	
२	आवश्यक गैर खाध्य सामाग्रीहरु तथा स्रोतहरुको पठाउने व्यवस्था गर्ने ।	आवास तथा गैह्र खाद्य क्लष्टर र नेपाल रेडक्रस	LDMC, DDMC, स्थानीय तह, शहरी विकाश तथा भवन कार्यालय र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्काल	
३	आवश्यक गैर खाध्य सामाग्रीहरु वितरण केन्द्र निर्धारण गरी व्यवस्थापन गर्ने	आवास तथा गैह्र खाद्य क्लष्टर र नेपाल रेडक्रस	LDMC, DDMC, स्थानीय तह, शहरी विकाश तथा भवन कार्यालय र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
४	व्यक्ति तथा निकायबाट प्राप्त नगद, खाध्य, तथा गैरखाध्य सामाग्रीको सहयोगलाई एकद्धार प्रणालीवाट वितरण गर्ने ।	आवास तथा गैह्र खाद्य क्लष्टर र नेपाल रेडक्रस	LDMC, DDMC, स्थानीय तह, शहरी विकास तथा भवन कार्यालय र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	

बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

घ) स्वास्थ्य तथा पोषण

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
		पुर्वतयारीको कार्ययोजना .			
१	आपतकालीन स्वास्थ्य पोषण क्षेत्रको बैठक संचालन गरी स्वास्थ्य परिक्षण कार्यदल गठन गर्ने वा नविकरण गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाई क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानी स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
२	सरकारी तथा गैरसरकारी, सामुदायीक तथा निजि स्वास्थ्य सेवाप्रदायक संस्था तथा क्षमता नक्सांकन गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाई क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानी स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
३	आपतकालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधिहरुको Buffer Stock सवै स्थानीय तहमा राख्ने, मातहतका स्वास्थ्य चौकीमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाई क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानी स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
४	विपदको समयमा हुन सक्ने माहामारीको सम्बन्धमा जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने साथै उक्त समयमा परिचालीत हुन RRT हरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानी स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
५	प्रभावित क्षेत्रमा स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्नका लागि टोली गठन गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानी स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
६	थप उपचारका लागि सम्भावित स्वास्थ्य संस्था तथा क्षमताको नक्सांकन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
७	स्थानीय र जिल्लामा उपलब्ध एम्बुलेन्सहरु चालु हालतमा राख्ने, नेपाल रेडक्रस, गाउँपालिका तथा सेवा प्रदायक निकायहरुको विवरण समेत अद्यावधिक गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाई क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					

१	आपतकालीन बैठक संचालन गरी कार्य जिम्मेवारी निर्धारण गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
२	घाइतेहरुक उपचारका लागि तत्काल RRT टोली परिचालन गर्ने । थप उपचारका लागी जिल्ला अस्पताल तथा काठमाडौ स्थित अस्पताल पठाउने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
३	गर्भवति, सुत्केरी, शिशुहरुको लागि पोषणयुक्त खाद्य सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने र खाद्य क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
४	आश्रय स्थलमा हुनसक्ने झाडापखाला, हैजा, माहामारी जस्ता रोगहरु फैलन नदिन रोकथामका उपायहरु अवलम्बन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
५	स्वास्थ्य तथा पोषण शिविर संचालन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		

बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

घ.१.कोभिड १९ : पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

निगरानी,द्रुत उद्धार टीम र केश अनुसन्धान

क.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
पुर्वतयारीको कार्ययोजना .					
१	स्थानीय स्तरमा महामारी बिरुद्ध द्रुत उद्धार टीमको गठन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाई क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		

२	प्रभावकारी contract tracing mechanism को अवलम्बन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
३	कल सेन्टरको स्थापना र दैनिक निगरानीका घटनाहरुको लिखित प्रतिवेदन प्रणालीको स्थापना गर्ने,जिल्ला बाहिरबाट आउने व्यक्तिहरुको फ्लोअप गर्ने र महामारीको जोखिम सम्बन्धि सूचनाहरु प्रवाह गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
४	सामाजिक दुरी कायम राख्ने रणनीतिहरुको विकास र सम्प्रेषण गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					
१	स्वास्थ्य संस्था र समुदायस्तरमा केशहरुको निगरानी राख्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
२	नयाँ केशहरुको द्रुत महामारीजन्य अनुसन्धान गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
३	गाउँपालिकामा प्रभावकारी रुपमा केशहरु पत्ता लगाउने र कन्टयाक्ट ट्रेसिङका गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, खानेपानी तथा सरसफाइ सव डिभिजन कार्यालय स्वास्थ्य चौकी र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
४	संक्रमित व्यक्तिहरुको बेनामे रिपोर्टिङ र आवधिक रुपमा जोखिमहरुको जाँच गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, खानेपानी तथा सरसफाइ सव डिभिजन कार्यालय स्वास्थ्य चौकी र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	

घ.२.सिमाना प्रवेशको बिन्दु

क.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
पुर्वतयारीको कार्ययोजना .					
१	अनर्गल प्रचार र अफवाहको नियन्त्रण तथा व्यबस्थापन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		

२	बिदेशबाट आएका व्यक्ति र उनीहरुको समुदायको लागि बिशेष खालका सन्देश र सूचनाहरुको विकास गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
३	बिदेशबाट गाउँपालिका आउनेहरुको प्रबेशमा कडाइ गर्नुका साथै द्रुत रुपमा स्वास्थ्य परीक्षणको व्यबस्था गरी लक्षण देखिएका बिरामीहरुलाई एकान्तबासमा पठाउने व्यबस्था गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
४	प्रभावकारी बहिर्गमनको छनोट	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					
१	सूचना प्रवाहका लागि यातायात क्षेत्रसंग सहकार्य गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
२	गाउँपालिका नाका प्रबेश बिन्दुमा प्राप्त सूचनाको प्रभावकारिता र सो सम्बन्धि कार्यहरुको अनुगमन एवं मूल्याङकन गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
३	प्रदेश बिन्दुमा स्वास्थ्य सम्बन्धि स्कनिङ सहित सक्रिय निगरानी र संक्रमण रोकथाम एवं नियन्त्रण सम्बन्धि उपायहरुको जानकारी गराउने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
४	संक्रमित पत्ता लगाउने,सूचित गर्ने,एकान्तबास,संक्रमितको रेफर तथा व्यबस्थापन सम्बन्धि न्यूनतम् मापदण्डको निर्माण र प्रबोधकिरण गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
५	सिमानामा खटिएका स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई न्यूनतम् मापदण्ड र संक्रमण रोकथाम एवं नियन्त्रण सम्बन्धि तालिम प्रदान गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	

घ.३ संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण :

क.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
पुर्वतयारीको कार्ययोजना .					
१	स्वास्थ्य संस्थाहरुको संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धि क्षमता जाँच गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
२	जोखिममा रहेका समुदायको स्वास्थ्य संस्थाहरुको खानेपानी,सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाको जाँच गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
३	संक्रमितको लागि स्थापना गरिएका आइसोलेसन,उपचार सुविधा र संक्रमित ओसार्नका लागि प्रयोग गरिएका एम्बुलेन्सको अवस्था र स्वास्थ्य संस्थाहरुको घातक संक्रामक फोहोर ब्यबस्थापनको स्थिति सहित संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धि प्रोटोकलहरुको द्रुत जाँच गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
४	संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रण सम्बन्धि तालिमहरुको संख्या बढाउने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
५	संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रणलाई सशक्तिकरण गर्न, पिपिइ,संरोध केन्द्र र एम्बुलेन्स र आवश्यक सामाग्रीहरुको पूर्ववत ब्यबस्थापनका लागि लजेस्टिकको प्रवन्ध गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					
१	संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रणका लागि स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिम संचालन	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
२	संरोध केन्द्र र आइसोलेसन केन्द्रमा ब्यापक प्रचार प्रसार गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	

घ.४ कोभिड १९ समन्वय समिति सम्वन्धी विवरण

क्र सं	नाम थर	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क
१	श्री बिनोदराज तिमल्सेना	संयोजक	९८५११७५१७५
२	श्री जानुका सिखंडा	उप संयोजक	९८५१२१५६४३
३	श्री राम प्रसाद सिलवाल	सदस्य	९८५१२०१३५३
४	श्री रन बहादुर शाही	सदस्य	९८५१२१५७१३
५	श्री रुद्र मान श्रेष्ठ	सदस्य	९८५१२१५६५२
६	श्री कृष्ण बहादुर गुरुङ	सदस्य	९८५१२१५६५३
७	श्री कृष्ण काप्री	सदस्य	९८५११०६२६३०
८	श्री अर्जुन अर्याल	सदस्य	९८५१०२९०८२
९	श्री तेजनाथ लोहनी	सदस्य	९८५१२१५६५४
१०	श्री बिन्दा पोखेल	सदस्य	९८४९२४१७०३
११	श्री तारादेवी राना मगर	सदस्य	९८०८५४३९३९
१२	श्री जुना राना	सदस्य	९८५११६२६३०
१३	श्री सीता नेपाली	सदस्य	९८४१०४८४२६
१४	श्री बुद्दीमान वि क	सदस्य	९८१३७२४८९९
१५	श्री ज्ञानु परियार	सदस्य	९८६०४०००१९
१६	श्री तारकेश्वर प्रसाद पटेल	सदस्य	९८१३८९०१४७
१७	श्री रविन थापा	सदस्य	९८४३४३०११९
१८	श्री गणेश गुरुङ	सदस्य	९८४५४३४५२१
१९	श्री बिष्णु वि क	सदस्य	९८५११८९९४९
२०	श्री ईन्द्र बहादुर थापा	सदस्य	९८६१४९१२४१
२१	श्री नेत्र कुमारी पाठक	सदस्य	९८४१०६५९८६
२२	श्री सुशिला श्रेष्ठ	सदस्य	९८६०७७५५६५
२३	श्री ने.रे.सो. मैदी उपशाखा	सदस्य	
२४	श्री ने.रे.सो. ढोला उपशाखा	सदस्य	
२५	श्री इन्द्र मान शाक्य	सदस्य	
२६	श्री परशुराम दुवाडी	सदस्य	
२७	श्री ने.रे.सो. चैनप'र उपशाखा	सदस्य	
२८	श्री सुजन श्रेष्ठ	सदस्य सचिव	९८५११९०९४६

घ.५.क्वारेन्टाईन/आईसोलेसन/एम्वुलेन्स

क्र सं	क्वारेन्टाईन क्षमता	हाल सम्म बसेका संख्या	आईसोलेसन क्षमता	आईसोलेसनमा रहेका संख्या	एम्वुलेन्स संख्या
१.	१४१	१०६	४०	२८	४

घ.६ कोभिड परिक्षण तथा संक्रमित सम्वन्धी विवरण

क्र सं	RDT -	RDT +	जम्मा जाँच संख्या	PCR -	PCR +	जम्मा जांच संख्या
१.	२१६	४	२२०	११२	२८	१४०

घ.७ मौज्दात सामाग्री सम्वन्धी विवरण

क्र सं	विवरण	मौज्जाद परिमाण	कैफियत
१.	बेड सेट	१८ सेट	
२	पि.पि. सेट	२० थान	
४	मास्क	२०० थान	
५	ग्लोभस	१० थान	

घ.८ कोभिड–१९ केश ईन्भेस्टीगेशन तथा कन्ट्याक्ट ट्रेसिङ टिम (**CICTT**) :

क्र सं	नाम थर	पद	सम्पर्क
१.	सुजन श्रेष्ठ	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५११९०९४६
२.	अन्जना पोखरेल	अ.न.मी.	९८६०८०७०२०
३.	भगवती श्रेष्ठ	ल्याव असिस्टेन्ट	९८६१०१३०३९

घ.९ स्वास्थ्य संस्था सम्वन्धी विवरण

क्र सं	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्यकर्मी संख्या	बेड क्षमता	सम्पर्क नम्वर
१.	मैदी स्वास्थ्य चौकी	६	०	९८१३८९०१४७
२.	ढोला स्वास्थ्य चौकी	५	०	९८४३४३०११९
३.	खरी स्वास्थ्य चौकी	४	०	९८४५४३४५२१
४.	सालवास स्वास्थ्य चौकी	४	०	९८५११८९९४९
५.	पिपलटार सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	२	०	९८६१४९१२४१
६.	देउराली स्वास्थ्य सेवा विन्दु	१	०	९८४१०६५९८६
७.	रातमाटा स्वास्थ्य सेवा विन्दु	१	०	९८६०७७५५६५

घ.१० सुरक्षीत आवास गृह सम्वन्धी विवरण

क्र सं	भवन रहेको ठेगाना	क्षमता	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नम्वर

घ.११ सुरक्षा सम्वन्धी विवरण

क्र सं	सुरक्षा पोष्ट रहेको ठेगाना	सेवा क्षेत्र	सम्पर्क ब्यक्ति	नम्वर
१	साँधभञ्ज्याङ प्रहरी चौकी	ज्वालामूखी गाउँपालिका वडा नं. ४, ५, ६, ७	रामहरी खड्का	९८५११८२९२१
२	मैदी प्रहरी चौकी	ज्वालामूखी गाउँपालिका वडा नं. ४, ५, ६, ७	सागर लामा	९८६११९९१०५

बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

ङ) खानेपानी तथा सरसफाइ

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
पुर्वतयारीको कार्ययोजना .					
१	खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको वैठक संचालन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
२	प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्र,आपतकालीन	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय		

	आश्रयस्थलहरुमा, स्वच्छ खानेपानी,शौचालय,सरसफाइका लागी आवश्यक सामाग्रीहरुको नक्सांकन गर्ने ।		स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
३	खानेपानी तथा सरसफाइ र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सम्बन्धी तालीम प्राप्त व्यक्तिको सुचि तयार गरी आवश्यकताअनुसार परिचालनका लागि तयारी अवस्थामा राख्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					
१	खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको वैठक संचालन गरी तोकिएको कार्यविवरण अनुसार तुरुन्तै परिचालन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
२	प्रभावित क्षेत्र तथा आश्रायस्थलमा रहेको खानेपानीको मुहान सफा राख्ने तथा निश्चित स्थलमा मात्र दिशा पिशाव गर्न सचेतीकरण गर्ने	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, स्वास्थ्य चौकी, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
३	अस्थायी सिकाई केन्द्र मार्फत सरसफाइ सम्बन्धी सचेतना प्रवर्द्धन गर्ने ।	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, खानेपानी तथा सरसफाइ सव डिभिजन कार्यालय स्वास्थ्य चौकी र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
४	क्षतिग्रस्त खानेपानी वितरणको मर्मत सम्भार कार्यकर्ता हेरालु परिचालन	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, खानेपानी तथा सरसफाइ सव डिभिजन कार्यालय स्वास्थ्य चौकी र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्कालै	
५	क्षेत्रगत पुनरावलोकन बैठक, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य पोषण तथा सरसफाइ क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह, खानेपानी तथा सरसफाइ सव डिभिजन कार्यालय स्वास्थ्य चौकी र सरोकारवाला निकायहरु,		

विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

च) आपत्कालिन संरक्षण

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
पुर्वतयारीको कार्ययोजना .					
१	संरक्षण नेटवर्क चुस्त दुरुस्त पार्ने ।	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
२	मनोसामाजिक परामर्शदाताहरूलाई तालिम	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
३	प्रभावितहरूलाई आश्रय दिन वा संरक्षण गर्न सुरक्षित स्थान पहिचान बाल गृह, सेफ हाउस	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
४	स्वच्छता सम्वन्धी Hygiene Kit, Nutrition Kit, Recreation Kit मौज्दातमा राख्ने	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
५	कोभिड १९ बाट प्रभावित व्यक्तिहरु कलंकित हुन,हिंसा,दुराचार,शोषण हुनबाट बाट सुरक्षित राख्नुका साथै विनाभेदभाव सेवा,सुविधा र अधिकार प्राप्तिमा समान पहुँचको सुनिश्चितताका लागि वकालत,पैरवी गर्ने	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
६	जोखिममा रहेका व्यक्ति तथा समुदायको प्राथमिक तथा जटिल स्वास्थ्य उपचार सेवा लगायत आपतकालिन लैङ्गिगतामा आधारित हिंसा र मनोसामाजिक सेवाहरुमा पहुँचको सुनिश्चितताका लागि वकालत गर्ने	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					
१	प्रभावित मानिसहरूको अधिकारको उल्लंघन, दुर्व्यवहार, शोषण अथवा भेदभावका बारेमा अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन पेस गर्ने संयन्त्र र त्यसको प्रयोग गरिनेछ ।	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काल	
२	मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई नियमित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइनेछ ।	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काल	

३	फिर्ती कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमामा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न पारिनेछ।	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
४	शिविर तथा पुनर्वास गराइएका क्षेत्रहरूमा सुरक्षा पर्याप्त हुनेछ।	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्काल	
५	जोखिममा रहेका बालबालिकाको पहिचानका लागि स्वयंसेवक परिचालन	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काल	
६	घरायसी जटिल तनावका कारण उत्पन्न बाल संरक्षण, लैङ्गिगतामा आधारित हिंसा,घरेलु हिंसा सम्बन्धि सवालबाट संरक्षण सम्बन्धि सन्देश प्रवाह गर्ने	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काल	
७	लैङ्गिगतामा आधारित हिंसाको रोकथाम,मनोसामाजिक परामर्श,महिलामैत्री बासस्थान र खुला ठाउँहरु	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काल	

बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

छ) आपतकालीन शिक्षा

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
पुर्वतयारीको कार्ययोजना .					
१	क्षेत्रगत वैठक संचालन गरी आपतकालीन शैक्षिक कार्यदल गर्ने।	शिक्षा क्लष्टर, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
२	जेखिमयुक्त स्थानमा रहेका विधालय, प्रारम्भिक वालविकास केन्द्र, स्रोत कक्षा तथा स्रोत केन्द्रको नक्सांकन गर्ने।	शिक्षा क्लष्टर, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
३	शिविर तथा समूदायमा अभिमूखिकरण संचालन (अभिभावक तथा बालबालिकाहरू)	शिक्षा क्लष्टर, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		

४	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी शैक्षिक सामग्री बालबालिकाको लागि	शिक्षा क्लष्टर, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					
१	विद्यालय संचालनका लागि मनोसामाजिक परामर्श तालीम तथा अभियान	शिक्षा क्लष्टर, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
२	अस्थायी सिकाई केन्द्र शौचालय सहित	शिक्षा क्लष्टर, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
३	विद्यालय संचालनका लागि पाठ्पुस्तक सहित सामग्री	आपत्कालिन संरक्षण क्लष्टर	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु	तत्कालै	
४	स्थायी संरचना निर्माण कार्य संचालन	शिक्षा क्लष्टर, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु,	तत्काल	

बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

ज) प्रवन्ध व्यवस्थापन तथा पूनर्लाभ क्षेत्र

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा	अनुमानित लागत
पुर्वतयारीको कार्ययोजना .					
१	प्रतिकार्यका लागि प्रयोग हुन सक्ने जिल्ला भित्रका सवारी साधन तथा अन्य उपकरणहरुको विवरण अद्यावधिक गर्ने साथै जिल्ला वाहिरवाट उपलब्ध हुनसक्ने एम्बुलेन्स,हेलीकोप्टर सेवा प्रदायकहरुको समेत विवरण अद्यावधिक गर्ने	जिल्ला प्रशासन, स्थानीय तह	जिल्ला स्थित कार्यालयहरु		
२	सबै सरकारी कार्यालय, गाउँपालिका, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, विद्यालय,होटल, बैंक तथा वित्तिय संस्था,व्यापारिक भवनहरुमा आवश्यकता	जिल्ला प्रशासन, स्थानीय तह	जिल्ला, स्थानीय तह, निजि क्षेत्र		

	अनुसार / Fire Extinguisher को व्यवस्था गर्ने ।				
३	खोज तथा उद्धार एवम् समन्वयमा खटिने व्यक्तिहरुको लागी खाना तथा खाजा व्यवस्थापन गर्ने	LDMC, DDMC	LDMC, DDMC स्थानीय तह र सरोकारवाला निकायहरु		
४	सम्भावित विपद पश्चात पुनर्लाभमा संलग्न सरकारी तथा गैह सरकारी संस्थाहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने	LDMC, DDMC	स्थानीय तह, रेडक्रस		
५	सबै विषयगत क्षेत्रहरुको नियमित बैठक संचालन गर्ने	LDMC, DDMC	विषयगत कार्यालय तथा निकायहरु		
प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ कार्ययोजना					
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको निर्देशन अनुसार मात्र आवश्यकताअनुसार जिल्लाका सबै सरकारी, गैरसरकारी संस्था तथा निजि सवारी साधन तथा उपकरणहरु परिचालन गर्ने ।	LDMC, DDMC	जिल्ला स्थित कार्यालयहरु	तत्कालै	
२	भण्डारण गृहमा रहेका सामाग्रीहरुको परिचालन	जिल्ला प्रशासन र गाउँपालिका	DEOC, LEOC LDMC	तत्कालै	
३	खोज तथा उद्धार एवम् समन्वयमा खटिने व्यक्तिहरुको लागी खाना तथा खाजा व्यवस्थापन गर्ने	LDMC, DDMC	स्थानीय तह, रेडक्रस	तत्कालै	
४	स्थानीय तह, प्रदेश सरकार र केन्द्र सरकारसँग सहकार्य गरी पुनर्लाभका कार्य गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति, DDMC	LDMC, स्थानीय तह, र सरोकारवाला निकायहरु	तत्काल	

बिद्यमान श्रोत तथा क्षमताको आंकलन

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	आर्थिक श्रोत	भौतिक सामाग्री	कैफियत
१					
२					
३					
४					

परिच्छेद ४

४.१ योजनाको कार्यान्वयन

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्वमा वडा र गाउँपालिका रहनेछ । यो योजनाको सफल कार्यान्वयन र समन्वयात्मक भुमिकाका लागि वडा र गाउँपालिकामा यस समिति अन्तर्गतका विभिन्न बिषयगत क्षेत्रहरु सक्रिय रहनेछ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका कार्यहरुलाई समुदायमा स्थापित भई क्रियाशिल रहेका विद्यमान समुह, संस्था, क्लब तथा उपभोक्ता समितिहरु मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ । यो योजना कार्यान्वयनका लागि स्थानीय स्वयंमसेवक र स्थानीय श्रोत व्यक्ति परिचालन गरिनेछ । यी सहजकर्ताहरुले स्वयंमसेवक र सामाजिक परिचालनका कार्यहरु र कार्यान्वयनका लागि आवस्यक सहजीकरणका कार्यहरु गर्नेछ । यस्ता सहजकर्ता परिचालन गर्ने संस्थाहरुको क्षमता विकास सहित आवश्यक नियमित र थप सहयोग विशिष्ट अनुभव भएका राष्ट्रिय संस्थाहरुवाट हुनेछ । यस योजना अन्तर्गतका कार्यक्रम कार्यन्वयन हुनु पुर्व कार्यान्वयनका लागि आवश्यक विस्तृत वजेट तयारी उपभोक्ता समिति, समुह र क्लवहरुसंग सहमती एवं सम्झौता गरि कार्यान्वयन हुनेछ । सम्बन्धित बिषयगत क्षेत्रले कार्यक्रम कार्यान्वयन पूर्व सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग समक्ष विस्तृत योजना तथा वजेट विवरण प्रस्तुत गरिने छ । कार्यक्रम संचालनको क्रममा आय व्ययको विवरण तथा सम्बन्धित अभिलेखहरु पारदर्शि रुपमा राखिनेछ ।

४.२ योजनाको प्रगति र मूल्याङ्कन

यस गाउँपालिकाका ७ वटै वडा अर्न्तगत यस योजनामा समेटिएका सरोकारवालाहरुको प्रत्यक्ष सहभागिता तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको अगुवाईमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको अनुगमन आवश्यकता अनुसार गरिने छ । अनुगमनको लागि समितिका पदाधिकारीहरुलाई अनुगमन सम्बन्धि अभिमुखीकरणमा सहभागी भएर मात्र अनुगमन कार्यमा संलग्न हुनेछन् जसबाट गरिएका प्रभावकारिताको लेखाजोखा गर्न सहज हुनेछ । त्यसैगरि प्रत्येक महिनामा मूल्याकंन गरिनेछ भने १ वर्ष पछि अन्तिम मुल्याकंन गरि पुन:आगामी दिनको मुल्याङ्कन योजना तयार गरिनेछ । यसरी नै विपद् आपतकालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई सघाउन अनुगमन तथा मुल्याङ्कनले सिकाइ, चिन्तन-मनन र पृष्ठपोषणका लागि अवसर प्रदान गर्नेछ ।

४.३ योजनाको प्रगती अनुगमन तथा मुल्याङ्कन विधि

अनुगमनका तहहरु	किन	कसले	कहिले	कसरी
समुदाय तथा वडा तहका अनुगमन क्रियाकलापहरुको तहमा) गाउँपालिका तहका अनुगमन (प्रक्रिया र प्रगतीहरु तहमा)	पारदर्सिता र अपनत्व कायम गर्न । अनुकूलन कार्यहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न । कार्यक्रमको गुणस्तर कायम गर्न । योजना र प्रगतीको लेखाजोखा गर्न। कार्यक्रमको प्रभावकारीता वृद्धि गर्दै	विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशिल समन्वय समिति, समुदाय स्तरको अनुगमन समिति । वडाको अनुगमन समिति, विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समन्वय समिति, सहजकर्ता	कार्यक्रम संचालन पूर्व, संचालनको क्रममा र सम्पन्न भएको ३ महिना भित्र । अर्धवार्षिक रुपमा (पौष र असारमा)	सार्वजनिक लेखा परिक्षण, मूल्याँकन प्रतिवेदन, होडिङ वोर्ड समिक्षा तथा योजना तर्जुमा वैठक तथा गोष्ठी ।
			त्रैमासिक	फिल्ड अनुगमन भ्रमण
			त्रैमासिक	संकटासन्न वर्गहरुसंग अन्तरक्रिया
			नियमित	फोटो तथा घटना अध्ययनको संकलन
			वार्षिक	वार्षिक प्रगती प्रतिवेदन

	समयमा सम्पन्न गर्न ।			
जिल्ला तहका अनुगमन (नतिजाहरु र उपलब्धी तहमा)	यसका उपलब्धीहरु र नतिजाहरु सुनिश्चित गर्न राम्रा अभ्यासहरुको अनुशरण, थप विस्तार र मूल प्रवाहिकरण गर्न	जिल्ला समन्वय समिति, सरोकारवाला निकायहरु		
			अर्ध वार्षिक	संयुक्त अनुगमन
			अर्धवार्षिक	समिक्षा गोष्ठी तथा वैठक
			वार्षिक	घटना अध्ययनको संगालो प्रकाशन
			१ वर्षमा	सहभागितामूलक सक्कटासन्नता विश्लेषण
			वार्षिक	प्रगती प्रतिवेदन प्रकाशन

४.४ योजनाको अद्यावधिकता

यस योजनालाई गाउँपालिका, वडा र समुदायमा भएका कार्यान्वयका कममा भएका पाठ सिकाइ, अनुभव र चुनौती सुधार गर्नुपर्ने बिषयबस्तुलाई समावेस गरि सहज र प्रभावकारी बनाउनका लागि निर्देशिका बमोजिम बनाईएका विधेयक तथा योजनाहरुलाई २/२ महिनाको अवधिमा वा आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयबाट अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।

अनुसुचीहरु

अनुसुची १:

क्षेत्रगत समितिहरुको काम-कर्तव्यहरु

१) खोज तथा उद्दार

- विपद्को लगत्तै उपकरण सहित खोजी तथा उद्दार (Search & Rescue) टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने ।
- सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समूह/संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्ति लगायत सबैलाई गरिएको उद्दार र वितरण गरिएका सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।
- अवस्था हेरी (आवश्यकतामा आधारित रहेर) Multi Cluster Initial Rapid Assessment (MIRA) टीम खटाउने ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेस गर्ने र त्यसपछि हरेक दुई हप्तामा ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (Camp Coordination & Camp Management) को अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन गर्ने (फाराम सहितको) संयन्त्र ।
- पहिलो हप्तामा हरेक दिन र प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र समाचार संचार माध्यममा पठाउने ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने तथा सांस्कृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा स्वीकार गर्न सकिने सामग्री-दाता/सहयोग उपलब्ध गराउने (निकायबाट प्रत्यक्ष वितरण होइन) ।

२) अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री

- औसतमा एक परिवारका ६ सदस्यहरूको लागि १२/१८ फुट साईजको त्रिपाल ।
- प्रति परिवार ६ सदस्यका लागि न्यूनतम एक जोड कपडा ।
- हरेक परिवारलाई भान्छाको लागि भाँडा ।
- विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरू प्रयोगका लागि अग्रिम रूपमा नै समझदारी पत्र (MoU) मा दस्तखत भएको हुनुपर्दछ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनु पर्दछ ।
- शिविर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको विवरण ।
- स्थानीय सरकार लगायत सरोकारवाला निकायहरूको समन्वयमा शिविरको स्थापना ।

३) खाद्यान्न व्यवस्थापनः प्रभावितहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ :

- प्रति व्यक्ति प्रति दिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी खाद्यान्नको सुनिश्चितता गर्ने

- प्रभावित मानिसहरूका लागि उपलब्ध भएका र पहुँच योग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (complementary) रूपमा एक अथवा दुई खाद्य वस्तुहरू उपलब्ध गराउने र
- निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका (साना बालबालिका, एच.आई.भी. संक्रमित, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) लागि उनीहरूको आवश्यकतालाई पूरा गर्न सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था ।
- खाद्यान्न परिमाण निम्न बमोजिम हुनेछ :
  (१) चामलः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४१० ग्राम,
  (२) दालः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम,
  (३) वनस्पति तेलः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति २५ मि.लि. र
  (४) नुनः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ७.५ ग्राम ।
- स्थानीय परिस्थिति बमोजिम खाद्यान्नको परिमाण निर्धारित गर्न सकिनेछ, तर शुरुमा पारिवारिक आधारमा गरिने वितरण र अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा वितरण गरिनु पर्दछ ।

४) खानेपानी तथा सरसफाइ व्यवस्थापन

- प्रभावित क्षेत्रहरुमा प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुऱ्याउने ।
- शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू र घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूको लागि पानी संकलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने ट्याब्लेट (tablets) अथवा वाटर गार्ड (water guard) उपलब्ध गराउने ।
- शिविरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाइ एवं महिलाहरूको लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सो लाई बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने ।
- शिविरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला जनस्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैर-सरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्य सम्बन्धी किट (kits) वितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सम्बन्धी गतिविधिहरू (पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हातधुने) सञ्चालन गर्ने ।
- एकरूपताका लागि गाउँपालिका पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई राष्ट्रिय पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनासँग मेल खाने गरी तयार पार्ने ।

५) स्वास्थ्य र पोषण

- प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी निगरानी (Health surveillance) शुरु गरिनेछ ।
- समुदायको तहमा रोग तथा चोट-पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको प्रणालीको माध्यमबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै संख्यामा गम्भीर बिरामीहरूलाई सिफारिश गरी अन्य केन्द्रहरू (referral center's) मा पठाई आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सिफारिश गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (referral center's) मा पुग्नका निमित्त बिरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रवन्ध गरिनेछ ।

६) संरक्षण समूह

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनैपनि उल्लङ्घन, दुर्व्यवहार, शोषण तथा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेस गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने वा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने ।

- विभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडि पारिएका समूहबाट मानविय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने ।
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने ।
- बाल-मैत्री ठाउँ लगायत बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने ।
- शिक्षा तथा संरक्षण सम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनोसामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने ।
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बालबालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने ।
- विछोडिएका तथा परिवार साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पारिवारीक पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- परिवारबाट बिछोडिएका तथा साथ नभएका बालबालिकाहरू र अन्य जोखिममा परेका समूह जस्तैः परिवार नभएका, बृद्ध, अपांग तथा दीर्घरोगबाट पिडित समूहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने (वास तथा अन्य सेवाको व्यवस्था) ।
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने ।
- शिविर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी (advocacy) गर्ने ।

७) आपत्कालिन शिक्षा

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षा सम्बन्धी सुविधा र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूको बारेमा द्रुत लेखाजोखा (Rapid Assessment) सञ्चालन गर्ने,
- स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster Members) सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बालबालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका लागि अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ पत्ता लगाउने ।
- सम्भव भएसम्म यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्यूनतम मापदण्ड बमोजिम ६ देखि ८ हप्ता भित्र न्यूनतम पूर्वाधार सहित विद्यालय जाने बालबालिकाहरूका लागि अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बालबालिकाहरूका लागि सुरक्षित ठाउँ खडा गर्ने ।
- विद्यालयहरू पुनः खुला, शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध र अर्ध-संरचनागत (semi structured) मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुनः एकीकरण प्रारम्भ गर्ने ।
- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छन् तथा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- पिडित बालबालिकाहरूका लागि नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमशः तिनीहरुलाई समावेश गर्दै लैजाने ।
- प्रभावित बालबालिकाहरूलाई वितरण गरिने शैक्षिक सहयोग सामग्रीमा न्यूनतम निम्न सामग्रीहरू समावेस गरिएको हुनेछ ।

  क. स्कुल झोला थान १
  ख. स्कुल पोशाक सेट १
  ग. कापी १ दर्जन (रु.३० प्रति गोटा)
  घ. ज्योमेट्री बक्स थान १

ङ. पेन्सील बट्टा १ (इरेजर र कटर सहित)
च.पाठ्यपुस्तक सेट १

८) प्रवन्ध व्यवस्थापन तथा पूनर्लाभ क्षेत्र

- विपद् लगत्तै लेखाजोखा फारम सहित सेवा केन्द्रका स्टाफहरूलाई परिचालन गर्ने ।
- समितिले आवश्यकता अनुसार अनुगमन गर्ने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदन बारे जानकारी गराउने ।
- सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समूहहरूलाई उन्नत बीउ विजनको निःशुल्क/सशुल्क उपलव्धता गराउने तर्फ कार्यक्रमको प्रकृया अगाडि बढाउने
- विजनको निःशुल्क/सशुल्क उपलव्धता गराउने तर्फ कार्यक्रमको प्रकृया अगाडि बढाउने ।
- औशतमा एक परिवारका ६ सदस्यहरूको लागि १५/१८ फुट साईजको त्रिपाल उपलब्ध हुनुपर्छ ।
- प्रत्येक मानिसका लागि न्यूनतम ३.५ वर्ग मीटर भुई उपलब्ध हुनुपर्छ ।
- क्याम्प बसाइका लागि पत्येक मानिसका लागि न्यूनतम ४५ वर्ग मीटर जमिन उपलब्ध हुनुपर्छ ।

- सड्क र बाटोका लागि आश्रयस्थलको २० देखि २५ प्रतिशत जमिन आवश्यक पर्छ।
- खुल्ला क्षेत्र र सार्वजनिक सेवाका लागि आश्रयस्थलको २० देखि २५ प्रतिशत जमिन आवश्यक पर्छ।
- विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा नै समझदारी पत्र (Memorandum of Understanding) मा दस्तखत भएको हुनु पर्दछ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनु पर्दछ।
- शिविर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको विवरण अद्यावधिक गरिनु पर्छ
- स्थानीय सरकार लगायत सरोकारवाला निकायहरूको समन्वयमा शिविरको स्थापना गरिनु पर्छ।

अनुसूची ४

विपद् प्रतिकार्यका लागि सूचना संयन्त्र

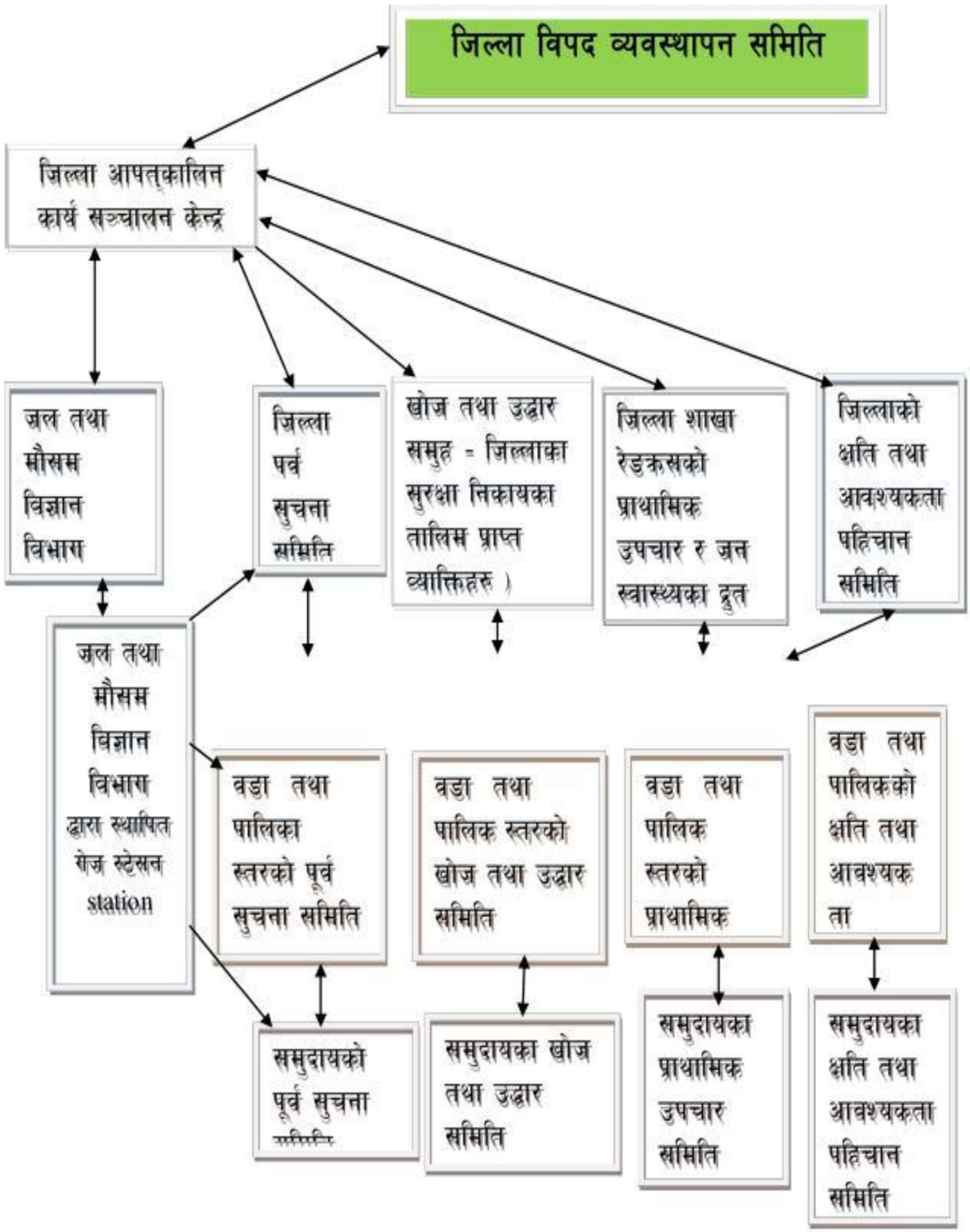

सन्दर्भ सूची

१.विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा दिग्दर्शन
२.जिल्ला विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना,धादिङ,२०७३
३.कोभिड १९ पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना,२०७७,युनिसेफ